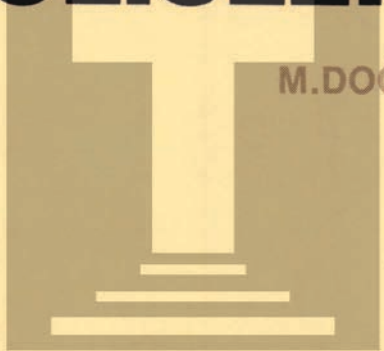

Dubled

İŞYERİ KOMİTE VE MECLİSLERİ

M.DOĞAN

TÜSTAV

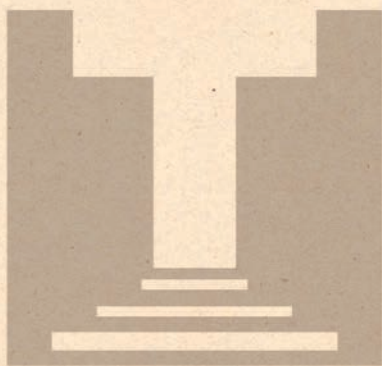

TÜSTAV

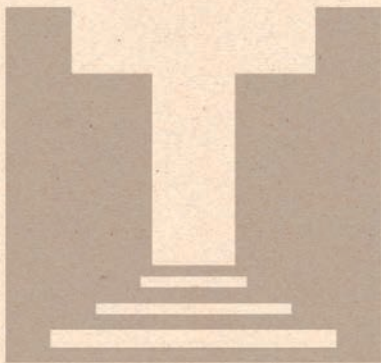
**İŞYERİ KOMİTE
VE MECLİSLERİ**

M. Doğan

TÜSTAV

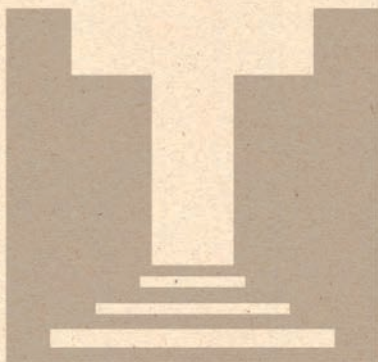
Broşür Dizisi: 3
Birinci Baskı: Ocak 1991

TÜSTAV

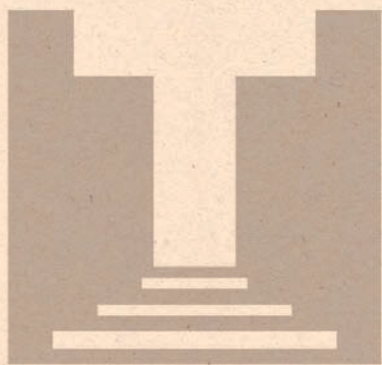
DEVİRİMCİ PROLETARYA
Babıali Cad. Sıhhiye Apt. No: 19 / 11-2
Cağaloğlu - İSTANBUL
Baskı: Yön Matbaacılık Tesisleri

**İŞYERİ KOMİTE
VE
MECLİSLERİ**
M. Doğan

TÜSTAV

DEVRİMCİ PROLETARYA YAYINLARI

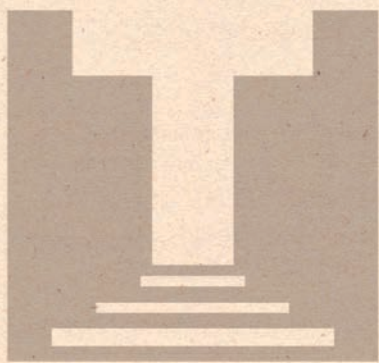

TÜSTAV

İçindekiler:

İŞYERİ KOMİTE VE MECLİSLERİ ve Diğer Sınıf Örgütlenmeleri İle İlişkileri	7
Sendikal Harekette Ayırdedici Çizgi KIZIL SENDİKACILIK	27
İşçi Sınıfının Mücadelesinde EKONOMİK ve SİYASİ GREVLER	33
Ekonomik Grevler	34
Siyasi Grevler	35
Ekonomik Grevler Karşısındaki Görevimiz, Bu Grevleri Siyasi Grevlerle Birleştirmektir	36
FAŞİZME KARŞI MÜCADELE ve DSB	41
Faşist " <i>Milli Tipte Sendikacılık</i> " ve Faşizme Karşı Mücadelede Devrimci Sendika Hareketi	42
DSB Nedir?	43
DSB Komitelerinin Örgütlenmesi ve Görevleri	46

TÜSTAV

TÜSTAV

İŞYERİ KOMİTE VE MECLİSLERİ Ve Diğer Sınıf Örgütlenmeleri İle İlişkileri

'89 Bahar Eylemleri sırasında oynadığı rolle, *işyeri komiteleri*, herkesin hakkında bir şeyler söyleme gereksinimi duyduğu önemli bir tartışma konusu halini aldı.

Onu, öncü kurmayın rolünü verebilecek kadar abartanından, yarının ayaklanma ve iktidar organları olan sovyetlerin nüveleri olarak görenine; "*sınıf ve kitle sendikalarının temel taşı*", "*nüvesi*" olarak göreninden, dönemsel, gelip-geçici bir olgu şeklinde değerlendirenine kadar birçok farklı düşünceye yol açtı. Öte yandan bazıların da, onu ehlileştirerek mevcut sendikaların bir eklentisine dönüştürmek üzere kollarını sıvamalarına neden oldu.

Hakkında bu kadar farklı şeyler söylenebilen işyeri komite ve meclisleri nedir? Hangi görevlerle yüklüdür, bugün üstlendiği görevler nelerdir? Sınıfın diğer örgütlenmeleri ile ilişkileri nelerdir?

Bilindiği gibi ordular, savaşın alabileceği çeşitli biçimleri gözönünde bulundurarak, kasatura ve tabancadan uçak ve füzelere kadar, herbiri belirli bir kullanım alanına sahip olan çok çeşitli silahlarla donanırlar. Proletarya ordusunun da, sıkıca

sarılması gereken kendisine has silahları vardır. Bunlar, çeşitli proleter örgütlenme biçimleridir. Proletaryanın silahlanmışlık düzeyi, onun örgütlenmişlik düzeyi ile ölçülür -tabanca, tüfek ancak bir tamamlayıcıdır. Onun, parti, sendika, kadın ve gençlik örgütlenmeleri, grev komiteleri, vb. gibi, herbiri belirli bir fonksiyonla yüklü çeşitli örgütlenmeleri vardır. Bu örgütlenme çeşitliliği, sınıf savaşının çok farklı aşamalardan, biçimlerden geçmesinin; proletaryanın örgütlenmemiş bir kesimini bırakmama ve örgütlenmenin nispeten kolay ve hızlı geliştirilebilmesi gereksiniminin sonucudur.

İşyeri komite ve meclisleri örgütlenmeleri de sınıf savaşımının dayatması sonucu yaşama girmişlerdir. Ve 1920'li yıllarda Komintern, daha önceki mücadele deneyimlerinden hareketle, işyeri meclisleri örgütlenmelerini kurma ve geliştirmeyi -sendika örgütlerinin tamamlayıcısı olması düşüncesiyle- görev olarak belirlemiştir. Komünist partilerin, sınıf sendikalarının, grev fonlarının, kooperatiflerin, vb. örgütlenmelerin varlığı koşullarında dahi, bu örgütlenmelerin dolduramadığı bir boşluk görmüş ve bu boşluğu söz konusu örgütlenmelerle doldurmak istemiştir.

Proletaryanın belirli bir donanımına sahip olduğu; diğer örgütlenmelerinin yaratılmış bulunduğu koşullarda bile gerekliliği duyulan işyeri komite ve meclisleri;

- Öncü ile karşılıklı etkileşim içerisinde -diğer örgütlenmelerin yararına-, sınıfa Marksist-Leninist bilinç taşımada, sınıfın örgütlenme düzeyini, mücadele kapasitesini yükseltmede bir araç olmak;
- Sınıf sendikaları çatısı altında örgütlenmiş işçilerle diğer sendikalarda örgütlenmiş işçilerin ve sendikasız yığınların tabandaki mücadele birliğini sağlamak;
- Partinin yönlendiriciliğinden uzaktaki sendikaların üzerinde tabanın baskısını yaratmak; giderek tabanın hain yöneticilerden kopması yönünde etkide bulunmak;
- Sınıf sendikalarında ortaya çıkabilecek bürokratik yozlaşma, sendikalizm, vb. deformasyonların önüne geçmede partinin elinde "aşağıdan denetim" in araçlarından biri olmak;

- Çeşitli nedenlerle örgütlenememiş yığınlar için doğal, temel birleşme noktaları olmak;
- Kitlelerin hazır sözcüleri olarak, işyerlerinde gündeme gelen her türden talebi dile getirmek; gündemdeki tüm sorunların tabanda tartışılmasına, parti ve sınıf sendikaları ile etkileşim içerisinde çözümlerin üretilmesine kitlelerin aktif katılımını sağlamak; yine parti ve sınıf sendikaları ile karşılıklı etkileşim içerisinde kararlar almak, uygulamak; toplu sözleşme ve yasalardan doğan hakların takipçisi olmak, denetlemek; bu yolla tabanı sınıf mücadelesinin her yönden aktif elemanı haline getirmek;... gibi görevlerle yüklüdür.

Yani o, partinin, sınıf mücadelesini yükseltmede, etkinliğini daha geniş bir alana yaymada yararlanacağı kaldırılardan, bağlantı kayışlarından birisidir.

Ancak anlaşılacağı üzere, bu görevleri yerine getirebilme yetenekleri, hangi ölçüde partinin yönlendiriciliği altında oldukları olgusu ile doğrudan bağlantılıdır. Partinin etkinliğinden uzak veya çeşitli oportünist akımların yoğun etkisi altında oldukları durumlarda bu örgütlenmelerin potansiyellerinden çok az yararlanılmış olacak, hatta bazı yönlerden zararlı olabileceklerdir.

Örneğin İspanyol revizyonistleri ("K" P) işyeri meclislerini "*işletme komisyonları*"nı- "*ekonomik demokrasi*", işçilerin "*işletme yönetimine katılımı*" masallarının araçları olarak gördüler. Ve böylece, bu mücadele şekillerini, işçileri ekonomik ve siyasal mücadeleden uzaklaştırma ve yatıştırma politikasının aleti haline getirmek isteyebildiler. Veya Yugoslavya ve Polonya gibi revizyonist diktatörlük altındaki ülkelerde, kapitalizmi, kapitalist restorasyonu gizlemenin araçlarından birisi haline getirilebildiler.

Öbür yandan, her ülkede sınıf mücadelesinin kendisine özgü yanlar taşıyan bir süreç izlediği; belirli bir zamanda proletarya ordusunun donanım haritasının her ülkede farklı farklı olduğu; bu durumun bir yönü olarak, işyeri komite ve meclisleri bazı ülkelerde bir silah olarak ele alınmışken, diğerlerinde henüz yaşama girmemiş olabileceği; yaşama

girdiği ülkelerde de genel donanım düzeyleri ile bağıntılı olarak birbirinden nispeten farklı görevler üstlenebileceği, hatta aynı ülke içerisinde de örgütlenme düzeyinin farklı gelişmişlik aşamalarında görev listesinin farklılık gösterebileceği açıktır.

Dünya proletaryasının mücadele tarihinde de görüldüğü üzere, işyeri komite ve meclisleri kimi durumlarda sınıf sendikalarının ve diğer örgütlenmelerin tamamlayıcısı bir silah olarak ele alınmışken, kimi yerlerde de -1950'lerden sonra İspanya ve Portekiz'de olduğu gibi- proletaryanın tamamen silahsızlandırılmış olduğu durumlarda gündeme gelebilmiştir.

Ve bu ikinci durumda işyeri komite ve meclislerinin üstleneceği görevlerin bileşeninin farklılık göstermesi; sendika olmadıkları halde, sendikaların üstlenmesi gereken görevleri de doğrudan üstlenmeye çalışmaları tabii bir durumdur. İkinci Dünya Savaşı'nda Kızıl Ordu'nun, Alman panzer birlikleri karşısında, tanksavar silahlarının yetersizliğini bir insan bedenini gizleyebilen çukurlar ve el bombaları ile doldurmaya çalışması gibi

Bugün işçi sınıfımız hemen hemen silahsızlandırılmış bir ordudur. Son derece cılız bir örgütlenme düzeyine sahiptir; henüz partisi kurulmamıştır. Kendisinin olan, kendi taleplerinin kararlı savunucusu olan sendikalardan yoksundur. Diğer örgütlenmelerin sözü bile edilmemektedir. İşte böylesi bir durumdayken o, sendikal alanla ilgili çatışmalara sendikası girilmekte -Türk-İş'in hali malumdur- ve sendikal boşluğu, en kolay ulaşabileceği ve etkili de olabilen bir silaha, işyeri komiteleri ve onun etrafında oluşturduğu birliğe sarılarak doldurmak istemektedir.

Bu durum, yani işyeri meclislerinin, sendikal örgütlenmenin bir tamamlayıcısı, partinin daha geniş kitlelere etkinliğini yayabilmesinin aracı olarak değil de; sınıfın hemen hemen tamamen örgütsüzlüğü ortamında, kendiliğinden mücadelelenin ürünü olarak yaşama girmesi ve etkili bir rol oynayabilmesi, girişte sözünü ettiğimiz görüşler için de yol açıcı olmuştur. Onun sınıf mücadelesinde oynayabileceği gerçek rolünün irdelenmesi yerine, ilk göze çarpanlar teorileştirilmiştir. Kendiliğindenliğin teorileştirilmesi, birbirine zıt iki eğilimin ortak

paydası olmuştur. Bir yandan kendisinden hiç beklenmeyen dalgalanmaların aracı olması nedeniyle, ona abartılı roller yüklenmiş; öte yandan da kendiliğinden mücadelenin yükseliş ve düşüşüne bağlı olarak sahnede boy gösterip sonra da çekilmesi nedeniyle, gelip geçici, önemsiz, hatta zararlı olabilecek bir olgu olarak görülmüştür. Bu olgunun öncü kurmayın diline çevrilmesi gereği unutulmuş; öncünün dilinde hangi anlama geleceği üzerinde yeterince durulmamıştır.

Evet, bugün henüz parti kurulmamıştır. Ve bu durum, işyeri komite ve meclislerinin ta baştan sakatlanması; devrimci mücadele organları olmak yerine sınıf uzlaşmacılığının, reformizmin, boş hayaller yaymanın, işçi sınıfının kavgacılığının gelişmesini önlemenin organları haline getirilmesi tehlikesini doğurmaktadır. Fakat öte yandan işçi sınıfının mücadele araçlarına acil gereksinimi vardır. Bu yönüyle de mevcut koşullar, bu örgütlenmelerin, devrimci mücadele araçları olarak pekiştirilebilmeleri açısından elverişlidir. Bu durum komünistlerin önüne, bugünün avantajlarını da değerlendirerek, işyeri komite ve meclislerini mücadele organları olmaktan çıkarmaya yönelik her türden girişimle savaşmak; onların sağlıklı gelişimlerine yardımcı olmak gibi bir görev koymaktadır.

Birinci olarak, bugün işyeri komite ve meclisleri toplu sözleşmeler, iş kazaları, işten atmalar, vb. gibi dönemlerde, kendiliğinden mücadelenin yükselişi ile birlikte canlılık kazanan; mücadelenin yatışması ile uykuya çekilen, canlılığını kaybeden örgütlenmelerdir. Fakat bilincel bir müdahale ile daha istikrarlı bir duruma getirilmeleri gerçekleştirilebilir. Hedeflenmesi gereken de budur.

İkinci olarak, partinin yokluğu nedeniyle, kitleleri partiye bağlayan bağlantı kayışlarından birisi olmaları bugün için söz konusu edilemez. Ama komünistlerin bu örgütlenmeler içerisindeki faaliyetleri bu yönden yarının embriyonu olabilir, olmalıdır da. Aynı şekilde bu örgütlenmeler, öncünün gücü ile bağıntılı olarak, giderek daha geniş ölçülerde, kitlelere Marksist-Leninist bilinci taşımanın araçlarından biri haline getirilmelidir.

Üçüncü olarak, proletaryanın bugünkü cılız örgütlülük -daha doğrusu örgütsüzlük- düzeyinde, bu örgütlenmelerden

proletaryanın tabandaki en geniş mücadele birliğini sağlama-sını bekleyemeyiz. Ama o, mütevazı ölçüler içerisinde de olsa, bugünden, bir dereceye kadar bu birliği sağlayabilmektedir. Ve genel örgütlülük düzeyinin yükselmesi -partinin, sınıf sendikalarının yaratılması, vs.- ile birlikte, bu yeteneğinin artacağı ve bu potansiyelden yararlanılması gerektiği açıktır.

Dördüncü olarak, işyerlerindeki örgütsüz yığınların doğal birleşme noktaları olabilirler; kitlelerin hazır sözcülüğünü üstlenip, özel ve genel her tür taleplerini dile getirebilirler; işyerinde gündemde olan tüm sorunlara ilişkin tartışmalar düzenleme, çözümler üretme, kararlar alıp uygulama, uygulamaları denetleme görevlerini üstlenebilirler; toplu sözleşme ve yasalardan doğan hakların takipçisi olabilirler, vb.

Yani bugün, işyeri komite ve meclisleri, sınıf sendikalarının, devrimci sendikaların olmamaları nedeniyle, esas olarak onların görevlerini üstlenmeye çalışan, ilkel sendikal örgüt görünümündeki örgütlenmelerdir. Gerçek sınıf sendikaları ve devrimci sendikalar yaratılana kadar da onların görevlerini -üstlenebildiği ölçüde- üstlenmeye adaydır. Ancak bu üstleniş el bombalarının tanksavarların rolünü üstlenebilmesi türünden bir üstleniştir. El bombalarının tanksavar olmamaları gibi, işyeri komite ve meclisleri de sınıf sendikaları veya alternatif sendikalar değildir.

İşçi sınıfımız sadece işyeri komite ve meclisleri örgütlenmeleri ile yetinmez. Onun daha gelişkin bir silahlanmaya; sınıf sendikaları ve diğer örgütlenmelerle donanmaya ihtiyacı vardır. Ve bu da ancak bugünkü olanakların, araçların en verimli bir şekilde değerlendirilmelerini gerektirir.

Her organizma gibi sendikalar da, tarihsel olarak, ön, ilkel, basit biçimlerden en gelişkin biçimlerine -sınıf sendikalarına- doğru bir gelişim süreci izlemiştir. İlk biçimleri yerel ve ekonomik mücadele amaçlı ilkel birliklerdi. Giderek işkolu ve ülke düzeyinde örgütlü birlikler ve ekonomik-siyasal mücadele araçları haline geldiler. Fakat gerçek sınıf sendikaları haline gelebilmeleri kendiliğinden mücadele içerisinde gerçekleşmezdi. Ona, nitel dönüşümü sağlayacak bir mayanın katılması gerekiyordu. Bilimsel sosyalizme ulaşılması ve bu bilimle

donanmış öncülerin, mevcut sendikaları salt düzen sınırları içinde kalan mücadelelerin yürütücüsü olmaktan çıkarıp, kapitalist sistemi yıkmaya örgütlü teşvik araçları haline getirmeleri gerekiyordu. Marksist mayanın tabanı yönlendirebilecek derecede tutması -tüm tabanın Marksizme kazanılması değildir bu-, ufkun genişlemesi, mekanizmaların da ona uygun olarak güçlendirilmesi gerekiyordu.

İşyeri komite ve meclisleri de, bir yönden, tabanın doğal birleşme noktaları olabilmeleri ve sendikal görevleri üstlenebilmeleri nedeniyle; bağrında sınıf sendikalarının yaratıldığı örgütlenmeler olarak değerlendirilebilirler.

Bu örgütlenmeler bugün, sınıfta zaman zaman dalgalanmalar yaratabilen tek kitle örgütlenmeleridir. Mücadelenin gelişiminde etkin bir yer tutma potansiyeline sahiptirler. Mücadele geliştikçe de otoritelerinin güçlenmesi, fiili yasallıklarının artması olanağı doğacaktır. Komünistlerin etkin müdahalesi ile de birleşen bu süreç, hem tabanda sınıf sendikacılığı bilincinin yayıldığı, sınıf sendikalarının öncülerinin hazırlandığı bir süreç olarak, hem de sendikal alanla ilgili -ve genel- yasal sınırların zorlanıp genişletilmesi ile yeni mevzilerin elde edilmesini sağlayacaktır. Sendikal bürokrasi ile taban arasındaki kopuşu da hızlandıracak olan böylesi bir gelişim; sendikaların tabanında, işyeri meclisleri içerisinde, komünistlerin yönlendirdiği devrimci sendikal birlik fraksiyonlarını güçlendirecek; kimi gerici sendikaların şubelerinin, hatta merkezlerinin ele geçirilmesini, gerici merkezlerin zorlanması, işyeri meclisleri örgütlenmeleri içerisinde yeni sendikaların yaratılmasını, vb. gelişmeleri beraberinde getirebilecektir.

Ancak, işyeri komite ve meclisleri içerisinde yeni sendikaların doğması veya merkezleşip gelişmelerinin ardından, mekanizmanın öncü işçilerden oluşan esas yönlendirici kesiminin, yani omurgasının olduğu gibi sendikalara dönüştürülmesi halinde de bu örgütlenmelerin gerekliliği ortadan kalkmayacaktır. Hemen yeniden oluşturulmaları ve asıl görevlerine dönmüş olarak varlıklarını devam ettirmeleri gerekecektir.

Burada önemli olan, perspektifi kaybetmemek, bugünkü durumu teorileştirmemektir. İşyeri komite ve meclislerini ta

bugünden, baş tarafta maddeleştirerek özetlediğimiz görevleri üstlenmeye talip örgütlenmeler olarak tasarlayabilmektir.

Yarınlara bugünün içinde şekillenmeye başlar. Yarının donanım planı genel olarak kafamızda oluşursa ve hedeflenirse, kendiliğindencilikten kurtulunabilir. İşyeri komite ve meclisleri hedefleneneye ulaşmada etkili bir kaldıraç, ustanın elindeki anahtar olabilir.

Bir noktada, yanlış yaklaşımlarla sınır çekebilmek, konumuzun daha da anlaşılır olmasını sağlamak açısından, işyeri komite ve meclislerinin sınıfın diğer organizasyonları ile ilişkilerine değinmek gereğini duyuyoruz.

-II-

Bir ordu, şu veya bu silaha sahip olmadan da varolabilir. Ama genelkurmaysız, kumandasız olamaz. Proletarya da öncü kurmaysız, partisiz, gerçek bir ordu olamaz.

Proletarya, komünizm kadar uzanan büyük bir tarihsel kesit boyunca, sınıf mücadelesinin araçları olarak, bazıları dönemsel, çeşitli örgütlenme biçimlerine sarılmak zorundadır. Bu örgütlenmeler içerisinde en hayati, en temel, en belirleyici ve apayrı öneme sahip olan partidir. Sınıfın en yoğunlaşmış ifadesi; sınıfın Marksist-Leninist bilinç ile donanmış en ileri, en savaşkan unsurlarının komünizm menzilli birliği olarak parti, bu uzun yürüyüşün olmazsa olmaz silahıdır. O fenerdir, yol göstericidir. O sinir ve kas sistemine kendine has bir tarzda kumanda eden beyindir. Onsuz bir proleter devrim düşümlenemez. Ve onun fonksiyonu bir başka organizasyona devredilemez.

İşyeri komite ve meclisleri ile ilgili tartışmada en tehlikeli yaklaşım, partinin fonksiyonunun şu veya bu ölçüde işyeri komitelerine ihale edilmesidir. Veya işyeri komiteleri üzerine, parti sorununu gizleyecek, gölgeleyecek derecede vurgu yapılmasıdır.

Örneğin **İşçilerin Sesi**'nde olduğu gibi, partinin rolüne hiç işaret etmeden, *"Bir işyerindeki devrimci, demokrat, sınıfın varlığını kabul eden dürüst, tutarlı, siyasi tercihli veya tercihsiz,*

nitelikli unsurlar tarafından oluşturulan", -düşünün ki, içlerinde komünistler bile yok-, "işyeri komite ve konsey örgütlülükleri işçilere kendi sınıf kişiliğini, kendisi için sınıf olma bilincini kazandırır", "sınıf bilincini işçilere taşıyan örgütlülüktür", şeklinde bir yaklaşım sergilenebilmektedir.

Marksizm-Leninizm ile biraz tanışıklığı olan birisi için, "sınıf bilinci"nin, sınıfın kendiliğinden mücadelesi içerisinde ortaya çıkan örgütlerce, partinin yönlendiriciliği olmadan, sınıfa taşınamayacağı sır değildir. ML bilinc kendiliğinden mücadele içerisinde ulaşılabilecek bir bilinç değildir. Kendiliğinden mücadele içerisinde ulaşılan örgütlenmenin kendiliğinden bu bilince ulaşabileceğini ve sınıfa taşıyabileceğini sanmak en hafif nitelikleme ile konuyu bilmemektir. Bu, sadece partinin omuzlayabileceği bir görevdir.

Ancak yukarıda söylenenlerden, işyeri komite ve meclislerinin -ve diğer kitle örgütlenmelerinin-, partinin yönlendiriciliği altında, kitlelere ML bilinci taşımada bir araç halini alabileceği ve alması gerektiği düşüncesini reddederek, görememek gibi, **Devrimin Sesi**'nin düştüğü ikinci bir yanılsa da düşünülmemelidir.

Parti, sınıfın dışında durarak, bilinç taşıma görevini yerine getiremez. Bu görevini yerine getirebilmesi için, işçi sınıfının tüm çıkarlarının tavizsiz savunucusu olarak kavganın en önünde yer almasının yanında, sınıfın içine kök salması, kollarını sınıfın diğer örgütlenmeleri içerisine uzatması, o örgütlenmeleri devrimcileştirmesi, giderek kendine yaklaştırmaya çalışması gerekir. Bu yolla, parti dışındaki sınıf örgütlenmeleri parti tarafından kazanıldığı, partiye yakınlaştığı ölçüde, ML bilinci taşımada bir araca dönüşebilirler. Fakat, partinin uzağında, ondan bağımsız "sınıf bilinci" taşıyan organizmalar olmaları beklenemez. Parti, elektrik dağıtım ağı da olan jeneratördür. İşyeri komite ve meclisleri ise, dağıtım ağının bir kesimi olarak düşünülmelidir, jeneratörün kendisi olarak değil.

O halde, devrim ve sosyalizm yürüyüşünde sıkıca sarılacak birinci halka partidir. Partinin yokluğunda ise birinci görev onu kurmaktır. Parti çalışması, tüm diğer faaliyetlerin tabi kılınması gereken çalışmadır.

Ancak buradan, önce partinin kurulması, ardından da diğer kitle örgütlerinde çalışılması gerektiği gibi bir mekanikliğe ulaşılmamalıdır. Proletaryanın gelişkin örgütlülük düzeyinde parti ile kitle örgütleri arasında güneş ile gezegenler arasındaki ilişkiyi hatırlatan bir ilişki vardır. Kitle örgütleri partiyi sarıp sarmalayan, onun yörüngesindeki örgütlerdir. Parti ve kitle örgütlerinin böylesine sıkı ilişki içerisindeki bütünlüğü bir sistem oluşturur. Ve ancak bu bütünlük içerisinde sağlıklı, etkili olurlar. Bu sistem, partiyi bir tarafta, kitle örgütlerinden uzakta kurup sonra da birbirlerine monte etmeye çalışarak elde edilemez. Eğer beyin ve diğer organlar yönünden özrü bir yaratık elde etmek istemiyorsak, ulaşmak istediğimiz sisteme uygun modeli ta baştan oluşturmaya çalışmalıyız. Tabii ki, en başından itibaren her uzvu birbiriyle uyumlu çalışan bir mekanizma kuramayabiliriz. Ancak böyle bir yaklaşım içerisinde olunursa iyi işlemeyen, aksayan organların düzeltilmesi olanağı varolur. Yani, en başından itibaren parti çalışması yapmak, aynı zamanda, bir yönüyle de kitle örgütlenmeleri için çalışmaktır. Parti, kitle örgütlenmeleri içerisindeki çalışması ile, kitle örgütlenmelerini geliştirirken, aynı zamanda kendisini de güçlendirmiş olur. Burada önemli olan, kitle örgütlenmelerini geliştirmeye çalışırken de odak noktasına partiyi koyabilmektir.

Bu yaklaşım, diğer örgütlenmelerin ve mücadelenin sağlıklı gelişiminin anahtarıdır. Öncünün bu perspektif içerisinde işyeri komite ve meclisleri ile karşılıklı etkileşim içerisine girmesi; onlar üzerinde etkinliğini arttırmaya, onları kendine yakınlaştırmaya ve kalıcılaştırmaya çalışması; işyeri komite ve meclislerini, proletaryanın bilinç ve örgütlülük düzeyinin yükseltilmesinde etkili araçlar haline alabilmelerinin de yoludur.

-III-

12 Eylül öncesinde, Yeraltı Maden-İş'in -üstelik de işveren ve işçi temsilcilerinin eşit sayıda katılımı ile oluşan-, "işyeri komiteleri", işçilerin "yönetim alışkanlığı" kazanacağı bileşimler, yarının iktidar organlarının nüveleri olarak

görülebilmıştır. "Emekçilerin geleceğinin iktidar organları, devlet mekanizmasının dışında ve ona ve kapitalist toplum düzenine alternatif olarak filizlenip gelişir" (TİB Bülteni, Emperyalizm ve Türkiye-Seçme Yazılar, Sayı: 50, sf.159), şeklinde düşünceler ileri sürülebilmşti.

Benzer görüşler bugün de ileri sürülebilmekte; işyeri komite ve meclisleri ile yarının iktidar organları olan sovyetler arasındaki yersiz benzerlikler, bağıntılar kurulabilmekte; birincilerin gelişerek ikincilere dönüşeceği, onların nüveleri olduğu söylenebilmektedir.

Şüphesiz proletaryanın farklı örgütlenmeleri kimi yönleriyle benzerlikler gösterirler. Bazı durumlarda, birinin yokluğunda diğerlerinin onun kimi fonksiyonlarını üstlenmesi veya yine bazı durumlarda, birinin diğerine dönüşmesi söz konusu olabilir. Ama bunlardan hareketle, birinin diğeri ile aynı olduğu veya birinin diğerinin çekirdeği olduğu şeklinde sonuçlar çıkarılamaz. Her örgütlenmenin oynayacağı belirli roller vardır ve bu rollerle kimlik kazanırlar.

Sovyetler, iktidar için dolaysız kavganın, sıcak sınıf savaşının, ayaklanmanın yaşandığı günlerde kurulan ayaklanma organlarıdır. Zaferle birlikte, yönetim (iktidar) organlarına dönüşürler. Sovyetlerin yaşama girmesi için, Kominternce de vurgulanan üç koşulun birlikte varolması gerekir;

"a) İşçi, asker ve bütün emekçi halkın geniş tabakalarını kucaklayan devrimci bir kitle hareketinin yükselişi;

b) Ekonomik ve siyasal bunalımın, iktidar gücünün eski hükümetin elinden kaymasına yol açacak biçimde keskinleşmesi;

c) Önemli işçi tabakalarının saflarında ve daha önemlisi, komünist parti saflarında, kararlı, sistemli ve planlı bir iktidar mücadelesini yürütme konusunda ciddi bir hazırlığın bulunması." (III. Enternasyonal Belgeleri, sf. 36)

1920 yılı öncesinde ve 1920 sonrası bir-iki yıl içerisinde İtalya, Fransa, İngiltere ve diğer bazı ülkelerde olduğu gibi, bu koşullardan biri veya diğeri yeterince olgunlaşmadan girilen

sovyetler kurma denemeleri, "gerçek bir sovyet devrimi için gerekli önçalışmalara zarar vermekten başka bir şeye yara(maz)".

İşlevsiz kalan bir organın dumura uğraması bilinen bir şeydir. Aynı durum toplumsal olaylarda da geçerlidir. Bu nedenle zamansız sovyetler kurma girişimleri, yararı bir yana zararlıdır. Geniş halk yığınlarının gözünde sovyet fikrini küçük düşürür.

İşyeri komite ve meclislerini yarının sovyetlerinin nüveleri olarak gören anlayış, zamansız sovyetler kurma girişimciliğinin günümüzde alabileceği bir biçimdir.

Her tohumun bir filizlenme süresi vardır. Bunu aşan bir süre tohum olarak toprakta kalamayacağı açıktır. Ya filizlenmek, ya da çürüyüp yok olmak alternatifleri ile karşı karşıyadır.

İktidar sovyetlerinin nüvesi ayaklanma sovyetleridir -bugünün işyeri komite ve konseyleri değil. Sovyetler yönetim organlarıdır. O, iktidarsız yaşayamaz. Buna rağmen, sovyetlerin tohumlarını atıp, onu belirsiz bir süre boyunca nüve olarak toprakta tutmaya kalkışmak onu çürütmek, sovyet fikrini öldürmektir.

Bununla birlikte, sovyetlerin, tanrı buyruğu ile olmuş gibi, hiçbir neden olmaksızın yaşama girmesinin söz konusu edilemeyeceği açıktır. Koşullar oluştuğunda onun doğmasına yol açacak bazı öğeler daha önceden hazırlanmış olmalıdır; sovyet fikrinin ısrarlı propagandası yapılmalı; kitlelerin sınıf bilinci, örgütlenme ve mücadele bilinç ve pratiği geliştirilmeye çalışılmalıdır. Bu anlamda, sınıfın bütün örgütlenmeleri gibi işyeri komite ve meclisleri de aynı zamanda, yarının sovyetlerinin öğelerini hazırlamanın araçlarıdır.

Fakat burada söylenenlerden eylem komiteleri, işyeri komiteleri, vb. örgütlenmelerin sovyetlere dönüşmesi olasılığının hiçbir zaman bulunmadığı şeklinde bir sonuç da çıkarılmamalıdır. Örneğin 1905 Devrimi'nde, grev komitelerinin dönüşmeleri yoluyla sovyetlerin kurulması gibi bir deney yaşanmıştır.

Rusya'da, Kanlı Pazar'ın (9 Ocak 1905) ardından, hızla bütün işçi merkezlerine ve büyük kentlere yayılan grevler, fiilen

devrimi başlatmıştı. Bunun üzerine toplanan Bolşeviklerin 3'ncü Kongresi (Londra, Nisan 1905) durumu değerlendirdi ve taktiklerini belirledi. Ve Bolşevik taktikler, "*kentlerde devrim komitelerini, kırlarda da devrimci köylü komitelerini doğurdu ki, bunlardan ilki sonradan İşçi Delegeleri Sovyetleri'ne, ikincisi Köylü Delegeleri Sovyetleri'ne dönüştü.*" (SBKP (B) Tarihi, sf. 97)

Evet, Ekim 1905'ten itibaren ortaya çıkan sovyetler, daha önceki grev komiteleri ve köylü komitelerinin dönüşmesi ile yaratılmışlardı. Ama burada da "nüve teorisi"ni doğrulayan bir şey yoktur.

Her şeyden önce, dönüşen grev ve köylü komiteleri herhangi bir zamanda değil, devrim günlerinde ve **siyasal mücadele organları** olarak kurulmuş örgütlenmelerdi. Devrim günleri dışında, ne kadar beklenirse beklensin, bilinçli olarak ne kadar zorlanırsa zorlansın, grev komitelerinden sovyetler yaratılamazdı.

İkinci olarak da, her dönüşüm, tohumun meyvaya dönüşmesi şeklinde bir değişim değildir. Dönüşümden dönüşüme fark vardır. Tohumun yeşermesi de dönüşümdür, aşılama ile de dönüşüm sağlanabilir; marangozun odundan mobilya elde etmesinde de bir dönüşüm vardır. Ancak herbiri ayrı bir öze sahip olan dönüşümlerdir. Dönüşüm görülen her yere "nüve teorisi" sokulmamalıdır. İşyeri komiteleri ile sovyetler arasındaki ilişki, nüve ile meyvası arasındaki ilişki değildir.

Peki, "*yönetim alışkanlığı*" kazandırma ile kastedilen nedir? Neyi yönetmenin alışkanlığı? Diğer sınıf örgütlenmelerinden farklı olarak, işyeri komitelerinin kazandıracığı "*yönetim alışkanlığı*" nedir?

Burada esas düşünce, İspanyol ve diğer ülkeler revizyonistlerine benzer bir tarzda, işyeri komitelerini "*alternatif yönetim kurumları*", işyerinin yönetimine katılım organları olarak görmektir. Oysaki, kapitalist sistemde -devrim günleri gibi bazı özel haller dışında- kapitalistler kendi idareciliklerini gölgeleyecek denli bir "*yönetime katılım*"ı kabul etmezler. Neyi, nerede, nasıl, ne kadar üreteceklerini, işletmenin yönetim yöntem ve mekanizmasını kendileri tayin ederler. Fakat bunun-

la birlikte "yönetime katılma" hileleri ile gözleri boyama çabasından da geri durmazlar. İşte tam bu noktada, bu hilelerine alet etmek üzere reformistleri, revizyonistleri hazır bulurlar.

İşyeri komite ve meclisleri, toplu sözleşmelerden ve yasalardan doğan hakları takip ederler, denetlerler; çalışma koşulları, sağlık koşulları, gıda, giyim, yakacak, kültür-egitim, iş disiplini, dinlenme, izin günleri gibi konularda sözcülük yaparlar, kararlar alırlar, uygularlar, denetlerler. Ama burada yönetime katılmak gibi büyük sözler söylemeye gerek yoktur. Bunları ve ek olarak bazı bürokratik işlemleri yapmayı geleceğin iktidarı için yönetim alışkanlığı kazanmanın yolu olarak sunmak, işçileri aldatmak, reformizmi yaymaktır.

Gerek ülkemizde gerekse diğer ülkelerde işyeri komite ve meclislerinin reformizme ve revizyonizme alet edilmeye çalışılmış olduğu, bundan sonra da çalışılacağı açıktır. Fakat buradan hareketle, bu örgütlenmelerin artık kirlenmiş olduğu gibi bir sonuca ulaşılamaz. **Özgürlük Dünyası**'nda (Sayı: 5, sf. 39) olduğu gibi, işyeri meclisleri ile "*işçi sınıfının ekonomik ve siyasal grevleri... ve mücadelesi..*" birbiriyle çelişen şeylermiş gibi görülemez.

-IV-

Sendikal örgüt boşluğunun olduğu bir dönemde, ekonomik-sendikal talepler uğruna yürütülen mücadele içerisinde ortaya çıkmış olması nedeniyle, işyeri komite ve meclisleri ile ilgili tartışma, en çok sendikal örgütlenme ve mücadele alanı etrafında dönmektedir. Bir yandan, örneğin **İşçilerin Sesi**'nde olduğu gibi, "*sınıf ve kitle sendikalarının temel taşı*", "*Devrimci sendikal yapıyı yaratmak için, sınıfın işyeri temelindeki örgütlenmesinin nüvesi..., beyni...*", vb. olarak görülmektedir. Öte yandan da, sarı sendikacıların "*işyeri komitelerinde örgütlenen işçileri tecrit etmek, etki alanlarını zayıflatmak için demagojik propagandanın etkili olmasına yol açıyor*", "*Sendikalarda, temsilcilerin doğrudan işçiler tarafından seçilmesi, bunun için gerekli tüzük değişikliği*

yapıldığında" bu komitelere yüklenen "pekçok işlev, temsilciler tarafından yerine getirilecektir" (Devrimin Sesi) denilerek soğuk bir yaklaşıma konu olabilmektedir.

Peki ama nedir sınıf sendikaları? İşyeri komiteleri sınıf sendikalarının nüveleri midir? Yoksa sendikal örgütlenme açısından sakıncalı örgütlenmeler midir?

Özet olarak sınıf sendikaları, sekterliğe düşmemeye, kitlelerden kopmamaya ve sendikalizme, reformizme kapılmaya özel dikkat göstererek, somut ekonomik taleplerle genel talepleri, ekonomik mücadele ile siyasal mücadeleyi birleştirebilen sendikalardır. Onun politik mücadelesi, kendiliğinden siyasal mücadele ile sınırlı değildir. O, "proletaryanın komünizm okulu"dur. ML bilinci proletaryaya taşıyan, proletaryayı devrime ve sosyalizme hazırlayan bir okul, "Bizzat ücretli emek sisteminin ortadan kaldırılmasının örgütlü teşvik araçları"dır (Marks). Fakat bu rolü oynayabilmeleri için komünist partinin yönetimi, ideolojik-siyasi önderliği altında olmaları gerekir.

Sendikalar parti etkinliğinden uzakta, salt kendiliğinden mücadele içerisinde kalarak ML bilince ulaşamazlar ve kendiliğinden ulaşamayacakları bu bilinci sınıfa taşımaları da söz konusu olamaz. Onlar, ancak, parti tarafından kazanıldıklarında, sendikal cihazın en gelişkin biçimi olan kıvılcık sınıf sendikaları haline gelirler, gerçek komünizm okulları olabilirler.

O halde sınıf sendikalarını yaratabilmek açısından da sıkıca sarılınacak temel halka partidir. Partisiz "sınıf" sendikacılığı veya partiyi temel halka olarak görmeyen "sınıf" sendikacılığı anlayışı, açıkça bir aldatmacadır. Partinin yokluğunda, partinin kuruluşunu birinci görev olarak görmeden "sınıf sendikaları"nın "çekirdek"lerini veya "temel taşları"nı yaratma iddiaları da aynı şekilde aldatmacadır. Sınıf sendikacılığının çekirdeklerini yaratma iddiası, ancak partinin kuruluşu faaliyetleri ile birlikte yürütüldüğünde ve ona bağımlı kılındığında anlamlı olur.

Stalin'in de belirttiği gibi, doğaları gereği, sendikalar, görünüşte bağımsızdırlar. Kendi kasaları, kendi yönetim organları vardır, kendi kongrelerini kendileri yaparlar,

kararlarını kendi mekanizmaları içinde alırlar ve şeklen siyasal partilerin kararlarına uymakla yükümlü değildirler. Fakat bunun ötesinde şu veya bu siyasal partiye ideolojik olarak bağımlıdırlar. Belirli bir politik perspektife (proleter veya burjuva) göre faaliyet yürütürler. Örneğin, "*biz partilerüstüyüz*", "*siyaset dışıyız*", vb. diyenler de belirli bir politika (burjuva politikası) izlemektedirler.

Yani işçiler, şu veya bu sendika çatısı altında yer almakla, bilinçli veya bilinçsiz, hatta kendilerine hiç sorulmamış olsa bile bir seçim yapmış olmaktadırlar. Fakat tabii ki onların sınıf çıkarları, kendi özgür iradeleri ile kendi öz partilerinin ideolojik-siyasi önderliğini benimsemelerinde; sendikalarını herhangi bir partinin kuyruğu olmaktan çıkarıp komünist öncünün kararlı takipçileri haline getirmelerindedir.

Ancak bu seçimin yapılmasında da esas rol öncüye düşer. Öncünün, bu örgütleri, sihirli bir sopa ile dokunmuşcasına, bir çırpıda kendi yönetimi altına alamayacağı, gerçek sınıf sendikaları haline getiremeyeceği açıktır. Veya mevcut kitle sendikalarının dışında, doğrudan kendi yönlendiriciliğinde küçük "*kızıl*" sendikacıklar kurarak güçlü bir çekim merkezi yaratmayı ve bu çekirdek etrafında işçi sınıfının önemli bir kesiminin sendikal birliğini sağlamayı başaramayacağı açıktır. Bu iş, öncünün, her türden burjuva akımın sendikal mücadelenin içini boşaltma ve etkisizleştirme çabalarıyla, bizzat devletin kendisi ile de kıran kırana, zorlu, zahmetli, sabırlı bir kavgaya girişmesini, sınıfın tüm çıkarlarının yiğit, kararlı savunucusu olduğunu göstermesini gerektirir.

Şüphesiz ki, her ülkede sınıf sendikalarının yaratılması süreci kendine has bir yol izler. Kimi ülkelerde sendikaların dönüştürülmesiyle yaratılır. Kimi ülkelerde gerici sendikaların bağrında yürütülen zorlu bir çaba ile yaratılan azımsanamayacak, çekim merkezi olabilecek bir güç ile o sendikalardan kopularak gerçekleştirilebilir. Kimi ülkelerde işçi sınıfının diğer örgütlenmelerinin dönüştürülmesi ile yaratılmak durumunda kalınabilir. Veya bu olasılıkların çeşitli biçimlerde içiçe geçmesi söz konusu olabilir. Bu olasılıklar, her ülkenin ekonomik-siyasal gelişim süreci ile, komünist hareketin gelişmişliği ve

söz konusu alana müdahale seyri ile ve ülkenin tarihsel özellikleri ile bağlantılı bir durumdur.

Bugün ülkemizde, devlet, sınıf sendikacılığının gelişimi önüne yasalarla ve gerici-faşist sendikal bürokrasi ile iyice "pekiştirilmiş" hemen yanibaşında da revizyonist emniyet havuzu bulunan bir baraj örmüş durumdadır. Ve bu baraj, kitlelerin bilinçsiz ve örgütsüzlüğü nedeni ile güçlü görünmektedir. Fakat kitlelerin bilinçsiz ve örgütsüzlüğü üzerine kurulmuş olması, aynı zamanda onun en zayıf noktasıdır. '89 Bahar Eylemleri sırasında bu zayıflık açıkça görülmüş, faşist sendikacılık işçi sınıfından yediği tokatla az da olsa sarsılmıştır. Ama gerici-faşist barajın birkaç sarsıntı ile yıkılamayacağı da açıktır.

Gerici-faşist sendikacılığı en zayıf yerinden vurabilmek için, öncünün, üretim birimlerine yönelik çalışmaya daha da özel bir ağırlık vererek, oradaki örgütlenmesini güçlendirip etkinliğini arttırması; sendikalar içinde, tabanda devrimci mücadele fraksiyonları (DSB'ler) oluşturması ve geliştirmesi; ayrıldığında güçlü bir çekim merkezi oluşturabilecek bir güce ulaşıldığında -somut duruma göre- ayrı, gerçek sınıf sendikaları kurmayı akılda tutarak, sabırla faaliyetlerini devam ettirmesi gerekir.

Bu süreçte, işyeri komite ve meclisleri, sınıf sendikalarının nüveleri olan devrimci mücadele fraksiyonlarının geliştirilmesi açısından elverişli bir zemin olarak değerlendirilebilir. Nispeten kolay ulaşılabilen bu örgütlenmeler içerisinde hem gerçek sınıf sendikalarının yaratılması gerekliliği bilinci yayılabilir, hem de sınıf sendikalarının öncü işçileri hazırlanabilir; hem de sınıf sendikalarının legal kurulabilmeleri açısından yasal sınırların zorlanması, genişletilmesi mücadelesinde de bu örgütlenmelerden yararlanılabilir.

Bu perspektifle yürütülen faaliyet bizlere, kimi gerici sendikaların şubelerinin ele geçirilmesi, merkezlerin zorlanması ve işyeri meclisleri içerisinde yeni sendikaların kurulması gibi olanakları sağlayabilecektir.

DSB'ler, öncünün yönlendirdiği ve sınıf sendikalarının yaratılmasını hedefleyen örgütlenmelerdir. Mevcut reformist,

revizyonist, faşist sendikaların içinde, tabanda örgütlenen devrimci sendikal mücadele fraksiyonlarıdır. Doğal olarak işyeri komite ve meclisleri içerisinde de örgütlenirler. Başlangıçta, örgütlenmenin cılızlığı nedeniyle, yer yer işyeri komitelerinin DSB'lilerden oluşması gündeme gelebilir veya her iki örgütlenme de sendikal alanla ilgili olduğundan faaliyetleri çakışıyor gibi görünebilir; yani iki örgütlenme arasındaki farklılıklar silikleşebilir. Fakat buna rağmen bu iki örgütlenme farklı farklı örgütlenmelerdir. DSB'ler nispeten daha dar iken (bunu hedeflemek anlamında değil) işyeri komite ve meclisleri daha geniş bir kitleyi kucaklarlar. DSB'ler sınıf sendikalarının nüveleri iken, işyeri komite ve meclisleri, içinde sınıf sendikacılığının yeşerebileceği topraktır; sınıf sendikalarının nüveleri veya bizzat kendileri değil. Hatta, işyeri komite ve meclislerinin sınıf sendikalarına dönüştürülmesi olasılığı bile, ilkinin, diğerinin nüvesi olduğunu göstermez.

Örneğin, herhangi bir sendikanın kızıl sendikalara dönüşmesi durumunda da ilkinin ikincisinin nüvesi diyemeyiz. Bu dönüşüm bir mayayı gerektirir. Mayanın o sendikayı, kendisinin karakterini alacak şekilde değiştirmesi gerekir. Burada gerekli olan maya, sendika içerisinde parti yönlendiriciliğinde oluşturulan devrimci sendikal mücadele fraksiyonudur. Bu mayanın tutması ile, yani oluşturulan fraksiyonun gelişmesi ve giderek sendika içinde yönlendirici bir duruma gelmesi ile sınıf sendikasına ulaşılmış olunur.

Yani sınıf sendikaların yaratılması için gerekli bazı öğeler öncellerinde vardır. Ama dönüşümü sağlayacak maya devreye girmedikçe, öncülleri kendiliğinden dönüşerek sınıf sendikaları haline alamazlar. Bu anlamda da sınıf sendikalarının tohumları olarak nitelendirilemezler.

Benzer biçimde, işyeri komite ve meclisleri içerisinde sınıf sendikalarının doğabilmesi de bu örgütlenmelerin sınıf sendikalarının nüveleri, çekirdekleri olduğu anlamına gelmez.

Diğer yandan, bugün, yüzbinlerce işçi gerici-faşist sendikaların çatısı altındadır. Sadece bu olgu bile, bu sendikalarda çalışmanın zorunluluğunu anlatmaya yeterlidir. "İşyeri komiteleri" sloganı ile gözlerin kararması ve gerici sen-

dikalarda çalışmanın gözardı edilmesi mücadeleyi zaafa uğratacak; işyeri komitelerinin tecrit edilmesi ve boğulması çabasında burjuvazinin, sendikal bürokrasinin işini kolaylaştıracaktır.

Fakat öte yandan da, gerici sendikalarda çalışmanın gerekliliğini vurgularken, buradan, *"işyeri komitelerinde örgütlenen işçileri tecrit etmek, etki alanlarını zayıflatmak için demagojik propagandanın etkili olmasına yol açıyor"*, *"sendikalarda, temsilcilerin doğrudan işçiler tarafından seçilmesi, bunun için gerekli tüzük değişikliği yapıldığında"*, bu komitelere yüklenen *"pekçok işlev, temsilciler tarafından yerine getirilecektir"* şeklinde düşüncelere ulaşmak da aynı şekilde mücadeleyi zaafa uğratacaktır. Bu ikisi birbiriyle çelişmez.

Şüphesiz burjuvazi, sendikal bürokrasi işyeri komite ve meclislerini boğmak isteyecektir. Bu tür örgütlenmeler içinde yer alan işçileri *"tecrit etmek, etki alanlarını zayıflatmak için"* demagojik propaganda yapacaktır. Daha başka yöntemlere de -işten atma, polis baskısı, vs.- başvuracaktır. Fakat bunlar bu örgütlenmelerin sakıncalı, elverişsiz olduğu anlamına gelmez. İşçi sınıfının her ileri atılımı, burjuvazinin benzer engelleme çabaları ile karşılaşacaktır. Örneğin, işçiler tarafından seçilmiş sendika temsilcileri de benzer baskılar altında olacaklar, ehlileştirilmek isteneceklerdir. Hem demagojik propagandaları boşa çıkarmanın hem de işyeri komite ve meclislerinin tecrit edilip etkisizleştirilmesini önleyebilmenin yolu -bu örgütlenmelerden vazgeçmek değil- sınıfın geniş kesimlerinin bu silaha sarılmalarını sağlamaya çalışmaktan geçer.

*"Sendikalarda temsilcilerin doğrudan işçiler tarafından seçilmesi ve bunun için gerekli tüzük değişikliği"*nin yapılması, sendikal bürokrasi kastını yıkmak açısından önemli bir mevzi kazanmaktır. Ancak sendikal bürokrasinin parçalanması demek değildir. Ayrıca bizim gibi sendikal alanın iyice darlaştırıldığı -birçok işçinin memur statüsüne sokularak örgütsüzlüğe hapsedildiği, grevlerin göstermelik bir hak durumuna getirildiği, sözleşmeli personel uygulamasının yaygınlaştırıldığı vs.-, bir ülkede yasal sınırların dışına çıkılması

bir zorunluluktur. Ve bu da salt temsilcilerin üstesinden gelebileceği bir iş değildir. İşyeri komite ve meclisleri bu yönü ile de bir gerekliliktir.

Öte yandan, "*sendikalarda temsilcilerin doğrudan işçiler tarafından seçilmesi ve bunun için gerekli tüzük değişikliği*"nin yapılması mücadelesinde, sözü edilen örgütlenmeler neden kaldıraç olarak kullanılsınlar!

İşyeri komite ve meclislerini sakıncalı ve gereksiz bulan yaklaşım, bu örgütlenmelerin sendikalardan farklı fonksiyonlara sahip olduğunu, sendikalar varken de bu örgütlenmelere gereksinim olacağını görmemekten kaynaklanmaktadır. Bu noktada, işyeri komite ve meclislerini sınıf sendikalarının nüvesi olarak gören anlayışla birleşmekte, onun ters yüzü olduğu açığa çıkmaktadır.

* * *

Son olarak şu noktanın vurgulanmasında yarar var: Sınıf mücadelesinin ve proleter örgütlenme biçimlerinin gelişim seyri, bugünden, tam olarak, ince ayrıntıları ile birlikte belirlenemez. Bazı temel kuralların yanında kimi olasılıklara, potansiyellere işaret edilebilir, ama ayrıntılı projeler çıkarılamaz.

Çeşitli örgütlenmeler, mücadelenin gelişimi içerisinde, mücadelenin gereksinimlerine göre şekillenip gelişeceklerdir. Burada öncüye düşen görev, "*mücadelenin yöntem ve araçlarını oluşturma sürecine aktif olarak katılmak*"tır (Lenin). Yaşamın dayattığı örgütlenmelerin sağlıklı gelişimine yardımcı olmak, onun etkisizleştirilmesi yolundaki girişimlerle mücadele etmektir.

Ağustos-Eylül 1990

Sendikal Harekette Ayırdedici Çizgi

KIZIL SENDİKACILIK

Halihazırda sınıf olarak proletarya, sosyal demokrasinin ve çeşitli burjuva revizyonist ideolojilerin etkisini derin olarak üzerinde taşıyor. Etkinlikleri giderek azalmasına karşın çeşitli gerici hatta faşist ideolojilerde işçi sınıfının daha geri kesimleri içerisinde destek bulabiliyorlar. Fakat bugünün ayırdedici özelliği işçi sınıfının eylemliliğindeki artış ve sınıfın devrimci etkiye daha açık olmasıdır. Nesnel siyasal koşulların bu açıdan bugün düne ve '80 öncesi yıllara göre daha elverişli olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Zaten çürük sosyoekonomik yapının, üzerinde yükselen, üstesinden gelinemeyen krizlerle birleşmesi ve bu yapının ancak koyu bir faşist diktatörlükle ayakta tutuluyor oluşu, sınıfın ekonomik temelli eylemlerinin bu etkiye daha açık olmasına yol açmaktadır. Bu, sınıfta değişik düzeylerde siyasal reform isteklerinin gelişmesi ve bugün olduğu gibi sosyalist düşüncelerle karşılaşmaması durumunda öncülerinin unsurların, devrimci demokratik düşüncelere yönelmeleri biçiminde sonuç vermektedir.

İşçi sınıfının öncü, ileri unsurlarının, sınıf içerisinde '70'li yılların sonlarına doğru uç veren devrimci demokratik akımlara doğru yönelmesi görece bir ilerlemeyi ifade eder. Fakat bu aynı zamanda proleter sosyalistlerine, sosyalist renklere bürünmüş küçük burjuva devrimciliğine karşı bu alanda mücadele yürütülmesinin, sınıfın sosyalizme kazanılması mücadelesinde ayırtedici çizginin burada çizilmesinin gerekliliğini ortaya koyar.

"Proletarya sosyalist öğretide akli, sosyalist öğretide de proletaryada maddi silahını bulur." İşçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin birleşmesi, iki yönlü zayıflığın aşılması olacaktır. Proleter sosyalizminin sınıf içerisinde yaygınlaşarak etkinlik kazanmasının zorunluluğu, proletaryanın devrimde hegemonyası, kesintisiz olarak sosyalizme doğru gelişecek bir antiemperyalist demokratik halk devriminin olmazsa olmaz koşuludur. Sadece ideolojik gücüyle değil, en devrimci sınıf olma özelliklerine sahip, iki milyonun üzerinde sanayi proletaryası olmak üzere toplam sayısı dört milyonun üzerinde olan işçi sınıfının ülkemiz devriminde oynayacağı rol belirleyici olacaktır. Proletaryanın sınıf olarak örgütlendirilmesi, devrimde hegemonyası, kesintisiz sosyalist gelişme yoluna girilmesinin teminatı olması yönleriyle mücadelenin sadece geleceğini ilgilendiren bir sorun değildir. Bunun gerçekleştirilmesi, '70'li yıllarda faşizme karşı mücadelede daraltılmış hedeflere yöneltilen, devrim ve iktidar hedefinin kararmasına yol açan, güçlü bir yığınsallık kazandırılmadığı gibi genel bir halkçılık zemininde yürütülen faşizme karşı mücadelenin doğru bir sınıfsal temel ve önderlik perspektifine oturtulmasını da sağlayacaktır. Keza Kürt ulusal hareketine daha güçlü destek verme yükümlülüğü yerine getirilirken, genel bir ulusal mücadele kavrayışı içerisinde boğulup gidilmemesi, sınıf temelinden kopulmamasını da.

İşçi sınıfının eylemliliğindeki artış, bunun süreklilik kazanarak, sınıf mücadelesi alanında ağırlığını duyurmaya başlamasının değişik yönlerde etkileri de görülüyor. 12 Eylül faşizminin sıkı düzeni içerisinde gelişmeye başlayan bu hareket, faşizm ve sermaye güçleri açısından basit manev-

ralar, kolay terör yöntemleriyle sindirilmesi giderek güçleşen, hesabedilmesi gereken bir gücün ortaya çıkmakta oluşudur. İşçi sınıfı hareketi önderlik fonksiyonları geliştirildiği ölçüde siyasal süreçte de belirleyici olacaktır. Bir diğer yönü de, diğer emekçi sınıf ve tabakaların, aydınların mücadele içerisinde daha ileriye çekilmelerinin daha ileri bir düzeyde örgütlenmelerinin koşulu da doğmaktadır.

Sınıf ilişkilerinin merkezinde bulunan işçi sınıfının bunu güncel örnekleriyle de ortaya koymaya başlamasının küçük burjuva devrimci örgütler üzerindeki etkilerini de ilk belirtileriyle bugünde görmek mümkündür. Halkçılığın yeni bir bileşimle sürdürülmeye çalışılacağına sinyalleri yakılmaktadır. Ülkemizde halkçılığın maddi-sınıfsal temelleri güçlüdür. Maoculuğa indirilen darbelerle ve kapitalist gelişme ile proletaryanın sınıf ilişkilerinin merkezine çıkmasıyla teorik planda kısmen zayıflamış olmakla birlikte bu görelidir. Propaganda alanında, geçmişte pekçok örgüt tarafından dil ucuyla bile söylenmeyen ya da dil ucuyla söylenmekten öte geçmeyen proletarya ve sosyalizm vurgusu artmıştır. Fakat yüzeyselliğin ve lafzi olmanın pek ötesine geçilemediği gerek siyasal ve örgütsel çalışmanın güncel sorunlarında gerekse de program ve strateji sorunlarına doğru ilerlenildiğinde ortaya çıkmaktadır. Programatik sığlık, kitle çizgisi konusundaki kuyrukçu kavrayışlar, önderlik fonksiyonunu yadsıyan kitle inisiyatif revizyonist görüşleri, sınıfın bilincindeki genel gerilikle birleşerek şimdiden sayılamayacak çoklukta oportünist eğilimlerin uç vermesini de birlikte getirmektedir. Büyütülecek boyutlarda olmayan sınıftaki hareketleniş karşısında gözleri kamaşan işçicilik eğilimleri, troçkist savrulmalar, dar sendikal çalışma ve bunun siyasal çalışma, sosyalist propaganda ve örgütlenme ile özdeşleştirilmesi gibi pekçok yanlış birbirini izlemekte ve çoğu içiçe geçmektedir. Proleter sosyalizminden uzak olma, işçi sınıfında geri bilincin yaygınlığı, reformculuğun ve revizyonizmin güçlü etkileri ve sınıf hareketinin ekonomik mücadele temeli üzerinde gelişiyor oluşu oportünist eğilimlerin bunca yaygınlığını açıklar. Kuşkusuz henüz sınıf temellerine oturmamış, mücadele taktikleri, örgütlenme biçimleri yeterince

gelişmemiş komünist bir örgütte de çeşitli darlıklar, sekter ve uzlaşmacı eğilimler görülebilir. Fakat, temellerindeki ideolojik, teorik ve sınıfsal etmenleri gözardı ederek onları bu kategoride değerlendirmek mümkün değildir.

İşçi sınıfı içerisindeki çalışmanın baştan bu sınırlar çekilmeden yürütülmesi her türlü oportünist sapmaya kapının aralanmasını da beraberinde getirecektir. Sınıfın son bir-iki yıldaki eylemliliğine ilişkin olarak da farklılık ortaya koyulmalıdır. İşçi sınıfının eylemleri, yer yer siyasal istemler de içermekle birlikte ekonomik temellidir. Kimilerinin yaptığı gibi, demokratik istemlerin ön plana çıktığı, bu eylemlerin sosyalist önderlik altında gerçekleştiği gibi görüşler, olsa olsa kendiliğindenliği yücelterek siyasal ufuklarının darlığını harekete maletme ve onu sınırlama çabasını ifade eder. Bir diğer deyişle gelişen yığın hareketine karşı demokratik ve sosyalist görevlerimizin yakıcılaşan önemini karartır. Öte yandan bu eylemlerde kısmi bazı demokratik reform istekleri ileri sürüldüğü gibi, nesnel olarak 12 Eylül düzeni içinde ve onu yıpratarak geliştiği gözardı edilemez. Bu, yığın hareketinin istemlerinden de bağımsız olarak onu daha güçlü kılan ögesidir.

Ekonomik sendikal mücadele alanında da farklı çizgilerin belirginleşmekte olduğu bir süreçte girilmiştir. Henüz 12 Eylül faşizminin vahşi siyasal ve ekonomik teröründen kurtulma mücadelesi verirken, ucuz işgücünün temel sermaye olduğu, emperyalizme bağımlı geri kapitalist yapının üzerinde yükselip derinleşen yeni bir krizin sonuçlarıyla karşı karşıya kalan işçi sınıfının ekonomik, sendikal mücadelesinin daha zorlu ve şiddetli geçeceği bir döneme girilmiştir. İşçi sınıfının artan eylem kapasitesiyle sınıf haini sendika ağa ve bürokratlarının sınıf üzerindeki hakimiyet, etki ve prestijlerini yitirmekte oluşları ve sınıf içerisinde ekonomik mücadele ve sendikal örgütlülük alanında yeni arayışlar gündemdedir. Ekonomik mücadele alanında daha kararlı ve militan ve kendisini bununla sınırlamayan, demokratik istemlerle birleşen bir sendikal çizgi belirginleşmeye başlamıştır. Faşist 12 Eylül anayasasının sendikal, demokratik hak ve özgürlüklere getirdiği kısıtlamalar bu zemini genişletmektedir. Fakat bu henüz geniş bir siyasal özgürlük ve

demokrasi mücadelesi yaklaşımına dayandırılmadığı gibi, sosyalist olma iddiasındaki çeşitli devrimci hareketlerin gerek program açısından gerek ise bunun kendisini daha çıplak bir biçimde ortaya koyduğu ekonomik sendikal mücadelenin pratik örgütlenme alanında bu çizgiyi pek aşamadıkları görülmektedir. Kaldı ki, devrimci sendikal hareketin çizgisi demokratik görevlerle sınırlanamaz. Sınıf sendikacılığı, proletaryanın nihai kurtuluşunu amaçlamalı ve mücadelesini bu amaç doğrultusunda yürütmelidir.

İşçi sınıfının ekonomik mücadelesi onun siyasal ve teorik mücadelesinden ayrı düşünülemez. İşçi sınıfının günlük mücadelesine, çalışma ve yaşam koşullarını bir parça daha iyileştirilmesi kavgasına önderlik ederken nihai hedefini, kapitalizmi yıkma sosyalizmi kurma görevini karartmadan tersine her adımını bu amaca hizmet edecek, sınıfın bilincini bunun için aydınlatacak, sınıfın örgütlenmesini buna doğru yöneltecek bir anlayışla hareket edecektir.

Sağlam bir ideolojik temel, siyasal yaklaşımdaki netlik ekonomik mücadele alanında doğru önderlik ve başarının koşuludur. Bu, devletin ekonomik mücadele alanına aslında düzenin temellerinin zayıflığının bir göstergesi olan, kriz dönemlerinde daha şiddetlenen, olur olmaz, sıkça müdahalelerde bulunduğu ölçüde ve böyle bir ülkede daha da önem kazanır. Çünkü, ekonomik alanda bir mücadelenin başarısı siyasal güç ilişkileriyle artan ölçüde ilişkilidir. Kuşa çevrilmiş, işlevleri yitirilmiş, sendika, toplu sözleşme, grev yasaları ve bunlar kolaylıkla delinemesin diye egemen sınıflarca anayasal teminat altına alındığı bir ülkede, siyasal toplumsal ilişkilerin, güç dengelerinin çok yönlü bir kavranışı olmadan önem taşıyan bir grevin başarıya ulaşabileceği kuşkuludur. Piyasa ekonomisi, serbest rekabet üzerine sıkılan palavralara karşın işgücünün fiyatının belirlenmesinde hiç de bu serbestiyi tanımayan, işçilerin bunun için üretimden aldıkları güçlerini kullanmalarını yasal kısıtlamalar, YHK, olmazsa hükümet kararlarıyla engellendiği bir ülkede devletin sınıfsal bir kavranışı olmadan ve somut durumun proleter sosyalist bir bakış açısıyla tahlili yapılmadan ne ölçüde başarı kazanılabilir?

Bu söylediklerimiz sıradan bir grevde, salt ekonomik mücadele alanının sınırları içerisinde kalınarak ve sosyalist bir önderlik olmadan da başarı olasılığının yadsınması değil, siyasal sınıf bilinciyle ve bu perspektif kazandırılarak yürütülecek ekonomik mücadelenin başarı olasılığını yükselteceği ve bunun özgül koşullarda artan öneminin vurgulanmasıdır.

Ekonomik mücadeleyi işçi sınıfına sınıf siyasal bilincinin kazandırılmasının, emekçi yığınları siyasal mücadele alanına çekmenin araçlarından birisi olarak değerlendirirken, sınıf içerisindeki propaganda ajitasyonumuzun tek bir biçimle, ekonomik mücadeleye bağımlı bir siyasal teşhirle sınırlandırılmayacağı gibi bunun en temel biçim olması da düşünülemez. Çok yönlü bir siyasal çalışmanın örgütlenmesi temel anlayışımız olmalıdır. Reformcu, revizyonist sendikalizmin köklü ve yaygın bir pratiği vardır; bunun yeni tonlarla ifade edilmesi bir ilerleme olarak görülemez. Faşist, reformist, revizyonist her türden gerici akıma karşı mücadele hızlandırılarak sürdürülürken başta sendikal haklar olmak üzere bazı demokratik istemlerin savunuculuğundan devrimci demokrasiye kadar uzanan genel bir "satmayan", yine genel bir ilerici sendikacılık kavramı içerisinde toplanabilecek anlayışlarla kızıl sendikacılık arasındaki ayrımın çizilmesi gerekmektedir. Kızıl sendikal çizginin gelişmesi, reformculuğun türevi eğilimler ve küçük burjuva sosyalizminin ekonomik ve sendikal mücadele alanında ortaya çıkış biçimleriyle farklılaşmasıyla koşulludur.

Mayıs 1990

İşçi Sınıfının Mücadelesinde EKONOMİK ve SİYASİ GREVLER

Grev, işçi sınıfının burjuvaziye karşı üretimden gelen gücünü kullanarak yürüttüğü kolektif bir eylemdir. Aslında işçi sınıfının burjuvaziye karşı mücadelesi kapitalizmin tarih sahnesine çıkmasıyla birlikte başlar. Ne var ki, işçi sınıfının üretimden gelen gücünün farkına varıp grev silahına sarılması, modern sanayinin gelişmesine paralel olarak işçilerin fabrika ve işyerlerinde yoğunlaşmasıyla birlikte olmuştur. Nitekim ilk grev mücadeleleri de günümüzden iki yüzyıl kadar önce İngiliz işçi sınıfının ücret artışları, çalışma koşullarının düzeltilmesi vb. gibi nedenlerle yürüttüğü mücadeleler sırasında kendiliğinden ortaya çıkacaktır. O günden bugüne grevler işçi sınıfının en etkili mücadele araçlarından biri olarak kapitalist sömürünün hakim olduğu tüm ülkelere yayıldılar ve çeşitli biçimlere bürünerek zenginleştirdiler. Ekonomik grevler, örgütlü grevler, kendiliğinden grevler, siyasi grevler, dayanışma grevleri vb. gibi.

Biz bu yazımızda sadece ekonomik ve siyasi grevleri ele alacak, bunlar arasındaki ilişkilerle birlikte devrimci yaklaşım üzerinde duracağız.

EKONOMİK GREVLER

Ekonomik grevler, bütün kapitalist ülkelerde işçi sınıfının en geniş, en geri kesimlerini harekete geçirebilecek güçte işçi eylemleridir. Burada amaç, kapitalizm koşulları altında yaşayan işçi sınıfının çalışma ve yaşam koşullarını mümkün olduğunca düzeltmek, kapitalist sömürünün sonuçlarını hafifletmektir. Dolayısıyla, ekonomik grevlerde ücretlerin artırılması, çalışma koşullarının düzeltilmesi, iş güvenliği, işten çıkarılanlara tazminat ödenmesi gibi, işçilerin doğrudan maddi çıkarlarını ilgilendiren ve onların işverenlerle ilişkilerini düzenleyen bir dizi ekonomik talep öne sürülür. Bu grevler, işçilerle işverenlerin nasıl örgütlü olduklarına, işçilerin greve hazırlık düzeylerine bağlı olarak birkaç gün, birkaç ay, hatta daha fazla sürebilir. Eğer grev başarıyla sonuçlanmışsa, işçiler tarafından öne sürülen talepleri belirli ya da belirsiz bir zaman için düzenleyen toplusözleşme imzalanır ve eylem sona erer. Ama grev başarı elde edememişse, işçiler patronun önceden ileri sürdüğü koşulları kabul etmek durumunda kalırlar.

Toplusözleşmeler, grev mücadeleleri sırasında işçilerle işverenler arasındaki güçler ilişkisinin hukuki bir ifadesidir. Ancak toplusözleşmelerin gerçekten de işçilerle işverenler arasındaki güçler ilişkisinin bir ifadesi olabilmesi, toplusözleşmelerin devrimci sınıf sendikaları ya da devrimci işçiler tarafından yapılmasına bağlıdır. Yoksa gerici, reformist, revizyonist sendika ağaları tarafından imzalanan toplusözleşmeler, işverenlerle sendika ağaları arasında işçi sınıfının çıkarlarına karşı oluşturulmuş bir birliği ifade ederler. Örneğin, ülkemizde toplusözleşmeler işçilerin ileri sürdüğü ücret artışlarının çok altındaki rakamlarla reformist ve gerici sendika ağaları tarafından işveren temsilcilerinin istekleri doğrultusunda imzalanmaktadır. Bugün yükselmekte olan işçi sınıfı hareketinin faşist devlet aygıtının, grev, toplusözleşme ve sendika kurma hakkını kısıtlamasının yanı sıra, reformist ve gerici sendika ağalarını da hedeflemesinin bir nedeni de budur.

SIYASİ GREVLER

Siyasi mücadele, genelde işçi sınıfının kendi komünist partisinin önderliği altında kapitalizmi ve burjuva devlet iktidannı yıkmak için yürüttüğü devrim ve sosyalizm mücadelesidir. Siyasi grevler ise, işçi sınıfının genel çıkarlarını öne sürerek burjuva devlet aygıtına karşı kendi iktidarı için yürüttüğü bu mücadelenin bir parçasıdır. Bir başka deyişle, siyasi grev denilince genelde işçilerin sadece bir kapitaliste veya kapitalistler grubuna değil, kapitalistlerin tümüne, kapitalist hükümete karşı genel sınıfsal talepler öne sürerek yaptıkları grevler anlaşılmalıdır. Gerçi siyasal grevler her zaman önceden örgütlü şekilde başlamazlar. Bazen işçi sınıfının devrimci öncüsünün olmadığı ama sınıf mücadelesinin keskinleştiği, kitlelerin kapitalizme karşı hoşnutsuzluğunun arttığı dönemlerde de kendiliğinden patlak verebilir. Örneğin, faşist AP hükümetinin grev ve sendika hakkını kısıtlayan yasalarına karşı Türkiye işçi sınıfının bugüne kadarki en büyük siyasi direnişi olan 15-16 Haziran hareketi kendiliğinden patlak vermiştir.

Siyasi grevlerde kısıtsız sendika ve grev hakkı, kendi devrimci partisini kurma özgürlüğü, devrimci basın üzerindeki yasakların kaldırılması, ezilen ulusun özgürlük hareketinin desteklenmesi, faşist baskı ve terörün durdurulması, işsizlere devlet yardımı sağlanması vb. gibi, işçi sınıfının tümünü ilgilendiren çeşitli talepler öne sürülür. Buna karşı hakim sınıfların geri mi adım atacakları, tavizsiz mi davranacakları ya da işçi sınıfına karşı daha güçlü bir saldırıya mı geçecekleri, siyasi grevin boyutlarına, işçi sınıfının kararlılığına ve hareketin desteklerine bağlıdır.

Siyasi grevlerin niteliğini belirlemede işçilerin katılım düzeyi tayin edici değildir. Çünkü bu grevler bir fabrikanın işçileri tarafından da yürütülebilirler. Örneğin, 12 Eylül öncesinde işçi sınıfının Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasına karşı yürüttüğü grev hareketleri İstanbul'daki birkaç fabrikanın işçilerini kapsıyordu.

İşçi sınıfının bilinç ve hazırlık düzeyine, ülkede sınıf mücadelesinin gelişmesine bağlı olarak siyasi grevler çeşitli biçimler alabilir. Öne sürülen bir dizi talebi içeren yasaların burjuvaziye kabul ettirilmesi, hükümetin işçi sınıfına yönelik kararlarının iptalinin istenmesi ya da toplumun değişik kesimlerini ilgilendiren hükümet politikalarının protesto edilmesi ve dayanışma grevleri gibi.

Siyasi grevlerin bir üst aşamaya sıçrayarak ayaklanmaya dönüşüp dönüşmemeleri, devrim için koşulların olgunlaşma düzeyi ve işçi sınıfı karşısında komünist partisinin önderlik gücüyle belirlenir. Aksi takdirde, işçi sınıfı hareketinin tarihinde sınıfın tümünü kucaklayan ama parti örgütlenmelerinin yetersizliği yüzünden ayaklanmayla sonuçlanmayan sayısız politik grev örneği vardır. Ancak unutmamak gerekir ki, işçi sınıfının önemli bir kesimini kucaklayan ve sınıfın hareketliliğine yol açan politik kitle grevleri devrimin önkoşullarından biridir. Çeşitli ülkelerin devrim deneyimleri incelendiklerinde, politik kitle grevleri ile ayaklanma arasında dolaysız bir bağ olduğu görülür. Bu bakımdan, politikanın ekonomiye öncelik taşımasında olduğu gibi, etkileri ve sonuçları bakımından da siyasi grevler ekonomik grevlerden daha önemlidirler. Ekonomik grevlerin siyasi grevlere tabi kılınmaları ve ustalıklı bunlara dönüştürülmeye çalışılmaları bu nedenledir.

EKONOMİK GREVLER KARŞISINDAKİ GÖREVİMİZ, BU GREVLERİ SİYASİ GREVLERLE BİRLEŞTİRMEKTİR

İşçi sınıfının ekonomik mücadelelerine yaklaşım, devrimci sınıf sendikaları ile reformist, revizyonist ve gerici sendikalar arasındaki ayrım noktalarından biridir. Devrimci sınıf sendikalarının ekonomik grev mücadelelerindeki taktiği bu grevleri bir üst aşamaya sıçratarak siyasi grevlerle birleştirmektir. Buna karşılık, reformist, revizyonist ve gerici sendikalar işçi sınıfının siyasi grevlerinin önemini inkar etmekle kalmamakta, ekonomik ve siyasi grevleri de birbirinden ayırmakta ve işçi sınıfını ekonomik mücadelenin dar alanı içerisine hapsetmektedirler.

Gerçek yaşamda burjuvaziyi bir sınıf olarak etkilemeyen ve kapitalizmin temellerini sarsmayan salt ekonomik grev diye bir şey yoktur. Ekonomik grevler, ileri sürülen taleplerden ve mücadeleye katılan işçilerin öznel düşüncelerinden bağımsız olarak, işçileri tek tek kapitalistler ile, yanı sıra da devlet iktidarı ile karşı karşıya getirirler ve böylelikle kendiliğinden de olsa politik mücadelenin bazı unsurlarını taşırlar.

Ekonomik grevlerin karakteri bu grevlerin meydana geldiği koşullara ve geliştikleri sanayi dalının niteliğine göre değişir veya daha belirgin bir durum alır. Örneğin, devrim dalgasının yükseldiği, ekonomik krizin derinleştiği dönemlerde, grevler karşısında devlet müdahaleleri artarsa ufak bir ekonomik grevin bile kendiliğinden politik bir niteliğe bürünmesi mümkündür. Aynı şekilde, maden, metal, enerji vb. gibi ağır sanayi dallarında meydana gelen ekonomik mücadeleler, işçi sınıfını bu sanayi dallarında faaliyet gösteren tekeller ve bu tekellerin kontrol ettiği devlet aygıtı ile burjuvazi arasındaki genel sınıf çatışmaları özelliğini kazanırlar.

Grev hakkının yasaklandığı ya da yok denecek kadar kısıtlandığı faşist diktatörlüklerle yönetilen ülkelerde ise siyasi bir nitelik kazanmayan hemen hiçbir grev mücadelesi yoktur. Örneğin, bugün ülkemizde faşist devlet aygıtının pek çok sanayi dalında grev hakkını yasaklaması nedeniyle, bu işkollarında gelişebilecek ekonomik amaçlı eylemler ister istemez siyasal bir niteliğe dönüşeceklerdir. Grev hakkının sözümona yasaklanmadığı işkollarında grevlerin ertelenmesi, toplu sözleşmelerin YHK'da sonuçlandırılması gibi müdahaleler sonucu, sadece ekonomik grevler değil, toplu viziteye çıkma, iş yavaşlatma, yemek boykotu gibi geri eylem biçimleri de buna yol açabilir. Görüldüğü gibi ekonomik mücadelelerin ele alınışında sorun taleplerin ekonomik karakterli olup olmamalarında değil, bu mücadelelerin sınıfsal içeriklerinin, kapsamlarının ve yönelimlerinin ne olup olmadığıdır.

Öte yandan, işçi sınıfı kendiliğinden sosyalizm bilincine erişemez. Kapitalizmin ve burjuva ideolojisinin egemenliği altında işçi sınıfının kendiliğinden edindiği bilinç, ekonomik mücadelelerin ve sendikal örgütlenmelerin sınırları dışına

çıkamaz. Bu nedenle, bazen ekonomik mücadeleler politik bir karakter taşıyabilirler de, işçi sınıfının devrimci partisinin ve devrimci sendikaların önderliği altında gelişmedikçe devrim ve sosyalizm mücadelesinin bilinçli ve planlı araçları haline gelemezler. Reformist, revizyonist ve gerici sendikalar, işçi sınıfının ekonomik grevlerinin kendiliğinden siyasi bir karaktere büründüğü durumlarda dahi, işçi sınıfının siyasal mücadelesini örgütlemek yerine, onun kapitalizme karşı öfkesini şu ya da bu burjuva partisine kanalize edip yolundan saptırarak kapitalist sömürünün ömrünü uzatmaya hizmet etmektedirler.

İşçi sınıfının ekonomik mücadelelerinin ele alınışında karşımıza çıkan ikinci eğilim ise, işçi sınıfı hareketi karşısındaki asli görevimizin sınıfın siyasal mücadelelerini örgütleyip, yönetmek olmasından hareket ederek, ekonomik mücadelelerin önemini küçümsemesidir. Oysa işçi sınıfının ekonomik mücadelelerini örgütleyip yönetmeden, ekonomik grevleri siyasi grevlerle birleştirmeden işçi sınıfını devrim ve sosyalizm için mücadele yoluna sokamayız. Çünkü işçi sınıfının öncüsünü desteklemesi için sadece ajitasyon ve propaganda çalışması yeterli değildir. Kapitalizmin ve burjuva devlet iktidarının yıkılmasının zorunluluğu, kitlelere ayrıca kendi günlük mücadeleleri içinde, kendi deneyimleriyle kavratılmalıdır. Bu nedendir ki, uluslararası komünist hareketin büyük önderleri Marks, Engels, Lenin ve Stalin, ekonomik mücadeleleri, işçi sınıfının devrim ve sosyalizm mücadelesi için eğitildikleri okullar olarak görmüşler ve bunların örgütlenip yönetilmesine büyük önem vermişlerdir. Engels, "İngiltere'de Emekçi Sınıfların Durumu" adlı eserinde, 19'ncü yüzyılın ilk on yılını kastederek, yani işçi sınıfının burjuvaziye karşı mücadelesinin henüz kendiliğindenlik sınırlarını aşmadığı bir dönemden bahisle, ekonomik grevler hakkında şunları söylüyordu:

"Bu grevler kuşkusuz şimdilik ileri karakol çatışmalarıdır ve ara sıra önemli çatışmalar olsa bile; bunlar hiçbir şeyi tayin etmiyorlar, ama bunlar, proletarya ile burjuvazi arasındaki tayin edici muharebelerin yaklaştığının en güvenilir kanıtlarıdır. Bunlar işçileri artık

kaçınılmaz olan büyük mücadeleye hazırlayan savaş okullarıdır: Bunlar tek tek işkollarını büyük işçi hareketine katılmalarına ilişkin ayaklanma çağrılarıdır..." (Aktaran Losovsky, Sendikalar Üzerine II. sf. 165)

Ekonomik grevlerin savaş okulları olması, işçi sınıfına sadece birlikte mücadelenin ve dayanışmanın gücünü göstermesiyle, ona mücadele ruhunu aşılmasıyla sınırlı değildir. Ayrıca, işçiler grevler sırasında tek tek kapitalistlerle tüm kapitalist sistem arasındaki bağları bulanık da olsa görürler, sezerler. Yine grev hakkını kısıtlayan yasalarıyla, resmi arabuluculuk kurumuyla, grevler sırasında askeri birliklerin ve polislin çağrılmasıyla, mahkemeleri ve basınıyla tüm burjuva devlet aygıtının işçi sınıfının çıkarlarına karşı kapitalist sınıfın hizmetinde olduğunu da görürler. Ancak işçi sınıfının kendiliğinden edindiği bu bilincin sosyalist bilinç haline gelebilmesi, komünistlerin işçi sınıfı içindeki çalışmalarına bağlıdır.

Lenin, ekonomik grevlerin işçi sınıfının devrimci eğitiminde oynadığı rolü 1905 Rus Devriminin patlak vermesine yol açan grev mücadelelerini incelediği bir yazısında şöyle değerlendirmiştir:

"Ekonomik mücadele, koşulların hemen ve doğrudan düzeltilmesi için mücadele, kitlelerin geri katlarını tek başına uyandırabilir, onlara gerçek bir eğitim verir, onları devrimci bir dönemde birkaç ay içinde siyasal savaşçılar ordusuna dönüştürür." (1905 Devrimi Üzerine Yazılar, sf. 13)

Ayrıca unutmamamız gerekir ki, kapitalizm koşullarında devrim ve sosyalizm bilincini ancak sınıfın en ileri kesimlerine verebiliriz. Sendikal örgütlenmeler bile kapitalizm koşullarında sınıfın tümünü kucaklayamazlar. Eğer güçlü bir işçi sınıfı hareketi yaratmak, işçi sınıfını devrim yoluna sokmak istiyorsak, ekonomik mücadeleleri siyasal mücadelelerle birleştirmemiz ve ona tabi kılmamız şarttır. Devrimci dönemlerde bile işçi sınıfının tümünü yalnızca siyasal taleplerle harekete geçirmek olanaksızdır. O yüzden, siyasal grevlerin daha iler bir biçim olmalarından hareketle ekonomik grevleri küçümseymeyiz.

Lenin, yukarda bahsettiğimiz yazısında her iki grev biçimi arasındaki ilişkiyi şöyle ortaya koyuyordu:

"Göze çarpan özellik, devrim sırasında siyasal grevlerle ekonomik grevlerin birbirine kaynaşmasıydı. Harekete o büyük gücü veren şeyin, özellikle bu iki grev biçimi arasındaki sıkı beraberlik olduğuna hiç şüphe yok." (age, sf. 11)

Bugün ülkemizde ekonomik ve siyasal grevleri kaynaştırarak, ama ekonomik grevleri siyasal grevlere dönüştürmeye de çalışarak sınıfın mücadelesini faşist düzenin sömürü ve baskısına karşı yöneltmenin koşulları her zamankinden daha fazladır. Ama burada her şey komünistlerin işçi sınıfı içindeki çalışmalarına, grevleri reformist ve gerici sendika ağalarının etkisinden kurtarıp **Devrimci Sendikal Birlik** hareketinin kendi talep ve sloganları altında geliştirmelerine bağlıdır.

Temmuz 1990

The logo consists of a large, dark grey square. Inside this square, there is a white vertical bar in the center. Below this bar, there are three horizontal white bars of increasing width from top to bottom, creating a stylized 'T' shape.

TÜSTAV

FAŞİZME KARŞI MÜCADELE ve DSB

12 Eylül darbesi, faşist diktatörlüğün halk yığınlarının direnişi karşısında cepheden ve dizginsizce geliştirdiği iç savaşta bir manevraydı. Bu manevra, diğer alanlarda olduğu gibi, faşizmin sendika politikasında da görüldü.

Tekelci sermayenin baştan beri Türk-İş ve MİSK etrafında geliştirmeye çalıştığı, devletle bütünleşmiş ve onun resmi olarak desteklediği faşist sendika hareketi, şimdi yeni koşullar içinde yeni yöntem ve planlarla bir başka evreye girmiştir. Bu, faşist Demirel hükümetinden devralınıp tasarı halinden uygulama aşamasına getirilen faşist sendikacılık tekelidir; ki buna "*milli tipte sendikacılık*" ve "*tek konfederasyon*" ilkesi denmekte. Buna göre, tekelci sermaye, reformist ve revizyonist sendikacılığa "zorunlu izin" verecek ve yedeğe alacak; ülke çapında işçi sınıfı, devletin uzantısı faşist sendika tekeli içine hapsedilecek. Kuşkusuz buradaki ana hedef, devrimci sendikal gelişmenin ve işçi sınıfı hareketinin ezilmesidir.

Faşist devletin Türk-İş aracılığıyla gerçekleştirmek istediği faşist sendika tekelciliği, bir başka adıyla "*milli tipte sendikacılık*" uygulaması, 12 Eylül öncesi döneme göre yeni bir evredir.

Tekelci sermaye bu evreye geçiş için, 12 Eylül askeri darbesiyle gerekli önkoşulları hazırladı: Devrimci harekete

topyekün saldırı, işçi sınıfının grev ve eylemlerinin yasaklanması ve durdurulması, demokratik hakların son kalıntılarının da yok edilmesi, grev yasağı, toplusözleşme yetkisinin YHK'ya devredilmesi, sendika özgürlüğünün tümünden yok edilmesi gibi. Şimdiye dek faşist cuntanın koyduğu bir dizi yasa ve çıkarılan yasalar faşist sendika tekeli için gerekli koşulları hazırlıyordu; bundan sonra getirilecek olan faşist yasa değişiklikleri, İş Yasası, Sendikalar Yasası, Toplusözleşme, Grev ve Lokavt Yasası da çalınan minareye hazırlanan kılıftan başkası olmayacaktır.

Askeri faşist diktatörlük henüz Türk-İş etrafında gerçekleştirilmek istediği sendika tekeli hedefine ulaşmış değildir, fakat belli adımlar atmakta ve hazırlıklar yürütmektedir. Türk-İş'in faşist sendika ağlarının doğrudan devlet desteğiyle DİSK'in ve diğer "bağımsız" sendikaların tabanını kendilerine çekmeye çalışmaları da bunun göstergesi.

Faşist "Milli Tipte Sendikacılık" ve Faşizme Karşı Mücadelede Devrimci Sendika Hareketi

Gelmiş geçmiş tüm faşist elebaşılar "*milli tipte sendikacılık*"tan söz etmişler, uygulamalarıyla bunun ne mal olduğunu kanıtlamışlardır. Bunun baş mucidi ve uygulayıcıları da Hitler, Mussolini gibi sermaye cellatlarıydı. Aynı yolun yolcusu faşist generaller çetesinden de "*milli tipte sendikacılık*"tan başkası beklenemezdi.

Bililir ki, "*milli tipte sendikacılık*" faşizmin sendikacılık politikasına yol gösteren ideolojisindeki temel direktir. Bu kavram sınıf karşıtlığı kavramı yerine millet, "*milli birlik ve beraberlik*", sınıf mücadelesi yerine sınıf işbirliği ve "*sınıflarüstü*"lüğü, proleter enternasyonalist dayanışma yerine şoven milliyetçiliği geçirir. Bunlarsa faşist diktatörlüğün sadece sendikal alanda değil, her alanda yürüttüğü faşist propaganda ve demagojinin asli unsurlarıdır. Zaten faşist devlet yetkilileri, Türk-İş yöneticileri, tekeller de sendikacılığı bu temel üzerinde yürütüyorlar.

Dikkat edilirse, faşizmin bugün hasadını biçmeye çalıştığı "*sınıf işbirliği*", "*iş barışı*" gibi demagojiler yalnızca faşistler tarafından değil, modern revizyonistler ve sosyal demokratlar

tarafından da yaygın olarak işlenmişti. Bunlar da gösteriyor ki, faşist sendikalara karşı mücadele, revizyonist ve reformist sendikalara karşı mücadeleyle birlikte yürütülmelidir. Tekelci sermaye 12 Eylül öncesi dönemde sendikalarda üç ayağa dayanıyordu (faşist, revizyonist, reformist), şimdi son ikisini kızağa çekerek yalnızca faşist sendika tekelciliğine oynuyor.

Faşizmin sendikaları "*tek federasyon*", yani Türk-İş tekeli altına alma girişimi, işçi sınıfı hareketinin başına çöreklenen gaddar bir düşman tuzağıdır. İşçi sınıfı önündeki en önemli görevlerden biri bu tuzağı parçalamaktır.

Faşizm namlularını doğrudan işçi sınıfı hareketine doğrularak, rejimi tehdit eden en tehlikeli sınıfı zincire vurmaya çalışıyor. Faşist sendika tuzağı da bu politikanın başlıcı köşe taşlarından biridir. Buna karşı, faşizme karşı mücadelenin örgütlenme ve birleşme merkezleri olarak devrimci sınıf sendika hareketi geliştirilmelidir. Faşist sermayenin siyasi ve ekonomik saldırısını püskürtmek için bu vazgeçilmezdir. İşçi sınıfının eylem birliğinin sağlanmasında önemli bir kaldıraç olan sendikalar, daha bugünden yeni koşullarda devrimci bir anlayışla örgütlenmeye ve hazırlanmaya çalışılmalıdır. Bunun için faşizmin icazeti ya da "*sahnedan çekilmesi*" beklenemez, gelecek bugünden hazırlanmalıdır. Bunun içinse faşizmin sendikalar politikasına karşı devrimci taktikler geliştirilerek, sınıf sendika hareketinin en gaddar düşmanı faşizmin planı kundaklanmalıdır.

Bu yolda ancak devrimci proletaryanın kıvılcı sendikacılık bayrağı kaldırılarak ilerlenebilir. Sendikalar işçi kitlelerinin kazanılmasında ve eğitilmesinde, faşist diktatörlüğe karşı devrim kavgasında ve sosyalizmde en önemli kaldıraçlardır. Sendikalar proletaryanın mücadele silahlarıdır; ama her silah gibi o da kimin elinde kime karşı kullanıldığı ile belirlenir. Öyleyse bu "silah"ı faşizme, revizyonizme, reformizme teslim etmemeliyiz!

DSB Nedir?

Devrimci Sendikal Birlik, önüne, işçi sınıfının gerçek sınıf sendikalarını kurma ve koşullarını hazırlama hedefini koymuş, aynı zamanda da şimdiden onun görevlerini

omuzlamış çekirdek durumunda bir devrimci sendika hareketidir. Bu hedefe ulaşma İhtilalci Komünist hareketin büyümesi ve faşist, revizyonist, reformist sendikacılığa karşı verilecek mücadele ile koşulludur. **DSB** örgütlenme ve çalışmasında tek bir biçime bağlı kalmaz. Devrimci sendika grupları olarak fabrika ve işyerlerinde, sanayi ve tarım işçileri arasında mevzilenir; faşist ve gerici sendikalar içinde devrimci sendika muhalefeti grupları olarak örgütlenir; koşulları hazırladığında (legal olanak, işçi kitlesi üzerinde etki vb.) devrimci sendika olarak "**bağımsız**" bir şekilde ortaya çıkar. Birleşik devrimci sınıf sendikaları örgütüne geçiş ise belli bir nicel ve nitel gelişmenin sonucu olacaktır.

DSB henüz ilk adımlarını atma ve çeşitli alanlarda nüveler oluşturma evresindedir. Bu bakımdan gerek genişlemesi, gerekse yetkinleşmesi mücadele içinde militan ve enerjik bir çalışmayla, tecrübe ve devrimci geleneklerin zenginleştirilmesiyle olacaktır. Yeni tipte bir sendika hareketi olarak ortaya çıkan **DSB** tek devrimci alternatiftir, dolayısıyla sendikalar konusunda devrimci ilkelere bağlılığa en ciddi önemi verecektir.

İhtilalci Komünist hareketin sınıf sendikacılığı doğrultusundaki bugünkü temel görevleri şunlardır: **1.** Başta faşist sendikalar, revizyonist ve reformist sendikaların diriltilmesine karşı devrimci sınıf sendikaları için mücadeleyi yükseltmek, **2. Devrimci Sendikal Birliği**, faşizme, tekelci sermayeye karşı militan sınıf mücadelesi temeli üzerinde geliştirmek ve işçi direnişinin manivelası haline getirmek, **3. DSB** etrafında harekete geçirilen işçi sınıfını politik bakımdan kazanmak, **4.** İşçi sınıfının antifaşist devrimci eylem birliğini ilerletmek. Bu görevler **DSB** inşası sürecinde ve onun aracılığıyla mevcut koşullara uyarlanarak yürütülecektir.

DSB için ilk adımlar atılmaya başladığında, yani 12 Eylül askeri darbesi öncesinde, örgütlenme ve çalışma koşulları bugüne kıyasla değişti. Örneğin, sendikalar kapatılmamıştı, yarı legal olanaklar daha fazlaydı, ajitasyon ve propaganda için nispeten elverişli bir durum vardı, işçi sınıfı hareketinin biçimleri son derece zengindi. Fakat günümüzde koşullar önemli ölçüde değişmiştir. İşçi sınıfı hareketi önemli darbeler yedi,

faşist zulüm ve baskı ağırlaştı, faşizm sendikal alanda politik manevralara girişti.

Bu nedenle, **DSB**, örgütlenme ve çalışma tarzında, talep ve sloganların bileşiminde günün koşullarına uygun yeni düzenlemeler yapmak zorundadır. Bir trenin tünele girmesi gibi, **DSB** de koşullardaki farklılığı görmeli, illegal bir sendika hareketi olarak yoluna devam etmelidir. 12 Eylül sonrası dönemde devrimci sınıf sendika hareketi boşlanamaz; o halde örgütlenme ve çalışmasında gizlilik silahlarını kuşanarak, yarı legal olanakları değerlendirerek ilerlemelidir.

DSB varlık nedenini yalnızca legal koşullara ve faşizmin icazetine bağlamamıştır. Bu yüzden ağır illegalite koşullarına kendini uydurmalıdır. Eğer, faşist cuntanın 12 Eylül buyruğuna uyarak faaliyetini durdursaydı, revizyonist ve reformist sendikalardan bir farkı kalmazdı. Bu bakımdan **DSB**, revizyonist ve reformist sendika ağalarıyla birlikte sahneden çekilen sahte devrimci "**DSM**"lerle de taban tabana zıt bir anlayışa sahiptir. "**DSM**"ciler legalizme ve ekonomizme tapışları nedeniyle, legal olanaklar, yasal sendikalar, toplu sözleşmeler ve grevler varken sendikalizm oyununun içindeydiler, şimdi ise zoru görünce sahneyi terketmişlerdir.

Ağır illegalite koşulları gereği, devrimci sendika hareketini bu dönemden bir sonrakine ulaştırma sorunu kendine özgü bir yol izlemelidir. Bugün geniş devrimci sendika muhalefet grupları ya da sendika örgütleri oluşturmak mümkün değil. Gizlilikle, işçilerin geniş mesleki örgütlenmesi çelişir. Bu çelişkiyi çözmek için **DSB** komiteleri dar, sıkı, gizli yönetici çekirdekler olarak örgütlenmeli ve bu motor güç, yönetici çekirdek olarak etrafında toplayacağı işçi kitlelerini sendikal hareketin fiili tabanı haline getirmelidir. Ancak şu vurgulanmalıdır ki, öncü müfreze ile **DSB** birbirine karıştırılmamalı, fonksiyon ve yapı farklılıkları unutulmamalı.

Bu nokta hassas bir sorundur; proletaryanın öncü müfrezesi ile işçilerin ekonomik mücadelesinde kitle örgütü olan sendikalar arasındaki ilişki doğru kurulmazsa, oportünizme, sendikalizme düşülür. Birincisi, "**örgüt dışında**" bir örgütlenme olan **DSB** komiteleri örgüt hücresi olarak

görülemmez, ikincisi sendikal faaliyet ekonomik mücadeleye köle olmak ve kitlelerin kuyruğuna takılmak demek değildir. Hem ekonomik mücadelenin içeriğine proleter sosyalist bir açıdan yaklaşılmalı, hem bunu siyasi mücadeleye ve sosyalist amaçlara bağlarken devrimci bakış açısı korunmalı, hem de ajitasyon, propaganda ve örgütlenmede her renkten oportünizmle sınır çekilmelidir. Sendikal çalışmadaki can alıcı nokta, işçi sınıfının eğitimi, uyandırılması, faşist diktatörlüğe karşı sınıfın çeşitli eylem biçimlerinin yükseltilmesidir.

DSB Komitelerinin Örgütlenmesi ve Görevleri

Sendikal çalışmada ağırlığı fabrikalardaki gizli sendika grupları olan **DSB** komitelerinin örgütlenmesine vermeliyiz. Ama bununla yetinilemez, çünkü Türk-İş içinde devrimci sendika muhalefet gruplarını da gizli olarak örgütlemek zorundayız. Şu sırada Türk-İş sendikal faaliyette yarı yarıya askıda olmakla birlikte, onun içinde devrimci muhalefeti yükseltme olanakları vardır. Gerçekte gerek fabrikalardaki **DSB** komiteleri, gerekse Türk-İş içindeki illegal sendika muhalefet grupları faşist sendikacılığa ve tekelci sermayeye karşı mücadele açısından hem önemli hem de aynı gövdenin kolları niteliğindedir. Sınıf sendikalarını oluşturma hedefi doğrultusundaki mücadele fabrikalardaki, çeşitli üretim kollarındaki, gerici sendikalar içindeki **DSB** örgütlenmesini ülke çapında birleştiren bir ırmağın kolları gibi olacaktır.

DSB komiteleri koşullar gereği gizli, sıkı örgütlenmiş dar çekirdekler olmalıdır; bu çekirdekler etrafında çeşitli alanlara uzanan kendi yörüngesindeki organlar ve daha geniş işçi çevresiyle sarmalanmalıdır. Fabrikada ya da bir sendikada **DSB** komitesinin arkasından sürükleyebildiği işçi kitesinin hepsinin fiilen **DSB** üyesi olması gerekmez. Faşist, reformist, revizyonist sendika ağalarına ve tekelci sermayeye karşı mücadelede grev ve direnişlerde seferber edilebilmeleri ve sendikal hareketin önderliğinin sağlanması yeterlidir.

Çeşitli alanlarda kurulacak **DSB** komiteleri profesyonel devrimciler örgütündeki gibi sadece komünistlerden oluşturulamaz. **DSB** komitelerinde İhtilalci Komünistlerle bir-

likte, revizyonist ve reformist hainlerin piyonu olmayan, faşizme karşı mücadele isteğinde olan devrimci-demokratlar, ileri işçiler, devrimci sempatanlar yer alabilir. **DSB** komitelerinde gerçek antifaşistler, sınıf çıkarlarına sahip çıkan militan işçi önderleri temsil edilmeli, diğer yandan organ olarak inisiyatifleri yok edilmemelidir. Fakat önderlik örgütte olmalı, komünistler organ içindeki çalışmalarıyla, devrimci eğitim, çalışma yöntemleri, araçları ve bunların içeriğiyle önderliği sağlamalıdır.

Her işçi **DSB** komitelerine alınamaz, çünkü onlar bir sendikanın tümünü değil, yönetici merkezlerini oluştururlar. Kaldı ki, yasal devrimci bir sendikada da yönetim sıradan işçilerden oluşmaz.

DSB komitelerinin görevleri ne olmalıdır? Bu, genel planda ajitasyon ve propaganda, sendikal örgütlenmeyi geliştirme, işçi direnişlerine, grevlere önderlik etme ve bunları hazırlama şeklinde ifade edilebilir. Devrimci sendika hareketi faşist sendikacılığın maskesini indirmeli ve faşizmin oyunlarını bozmalıdır. Bu amaçla, **DSB** bültenleri, fabrika bültenleri, bildiriler, broşürler, pullar (vb), sözlü ajitasyon gizli sendika gruplarının faaliyetleri arasında olmalıdır. Her komite bulunduğu alana uygun olarak kampanyalar örgütleyebilir, aidat ve yardımlar toplayarak direniş fonları oluşturabilir. Yayınların okutulması, koşulları oluşturularak devrimci bir ortamın ürünü olan geniş işçi toplantılarının yapılması, delegé ve temsilci seçimlerinde devrimci adayların seçtirilmesi, işçi ile işveren arasında ortaya çıkacak anlaşmazlıklarda, görüşmelerde ileri işçilerin bulunmasının sağlanması, özellikle de işçilerin kendiliğinden patlak veren eylemlerinin başına geçilmesi **DSB** komitelerinin görevleri arasındadır.

Bugün işçi sınıfı askeri faşist rejimin zorbalığı ve yağmacı sömürsü karşısında huzursuz ve öfkelidir. Bu durumda işçilerin sıkıntılı ve öfkeli olduğu ekonomik, siyasal sorunlar etrafında ajitasyon yürütülmeli, devrimci talep ve sloganlar kitlelere maledilmeye çalışılmalıdır. Ücretlerinin yükseltilmesi, çalışma koşullarının düzeltilmesi ve diğer ekonomik talepleri için, grev ve eylem özgürlüğü, sendikal faaliyet özgürlüğü,

toplusözleşme hakkı, basın, düşünce ve toplantı özgürlükleri için faşist diktatörlüğe karşı işçi sınıfının mücadelesine önderlik edilmelidir. **DSB** komiteleri enerjik bir çalışmayla bu doğrultuda başarılı adımlar atabilirler. Bunun için faşizmin işçi sınıfı hareketine ve genel olarak halka yönelttiği ve yöneltmekte olduğu saldırıları, faşist yasaları, tuzakları devrimci bir içerikle açıklamalıyız.

Faşizm devlet sendikaları tasarısıyla, doğrudan işçi sınıfını hedef alan İş Yasası, Sendikalar Yasası, Toplusözleşme, Grev ve Lokavt Yasasıyla, YHK gibi işçi düşmanı kurumlarla bir cehennem hazırlamıştır ve hazırlamaktadır. **DSB**'ler faşizmin maskesini indirmeli, işçileri kandırmayı amaçlayan faşist demagojinin zehrini yaymasının önüne dikilmelidir. Devrimci-demokrat hareketlerle faşist sendikacılık tekeline parçalamak ve bozguna uğratmak için eylem birlikleri oluşturulmalıdır.

Gerek genel çalışmalarımızda, gerekse **DSB** komitelerinin çalışmalarında eylem çağrılarımızın işçilerde hemen yankı bulmaması bizi yanılgıya ve umutsuzluğa düşürmesin. İşçi sınıfı hareketi her zaman aynı kolaylıkla yükseltilemez. Devrimci direniş için sabırlı, inatçı ve ciddi bir hazırlık çalışması gereklidir. Hemen grevler, direnişler yürütemiyoruz, darbeler yiyoruz diye sınıf kavgası alanı terkedilemez; aksine yola devam edilmelidir, hiçbir devrimci çalışma boşa gitmez.

Askeri faşist diktatörlük henüz işçi sınıfını faşist sendikalara kilitleyerek zapturapt altına alabilmiş, öfke ve kinini boşa çıkarabilmiş değildir; en çok huzursuz olduğu şey de budur. Faşizmin işçi sınıfına yönelttiği saldırı açık, kaba ve hayasızcadır. Faşizmin demagoji ve vaatleriyle işçi sınıfının gerçek durumu arasında korkunç bir uçurum vardır. İşçi sınıfının büyük ölçüde farkında olduğu bu temel üzerinde, biz sınıf kavgasının her alanında olduğu gibi, sınıf sendikacılığı hareketinde de başarılı adımlar atabiliriz. Yakın geleceğin işçi sınıfının şanlı direnişlerine sahne olacağı kuşkusuzdur.

Nisan 1981

TÜSTAV

713000

Bugün işçi sınıfımız hemen hemen silahsızlandırılmış bir ordudur. Son derece cılız bir örgütlenme düzeyine sahiptir; henüz partisi kurulmamıştır. Kendisinin olan, kendi taleplerinin kararlı savunucusu olan sendikalardan yoksundur. Diğer örgütlenmelerin sözü bile edilmemektedir. İşte böylesi bir durumdayken o, sendikal alanla ilgili çatışmalara sendikasız girişmekte -Türk-İş'in hali malumdur- ve sendika boşluğu, en kolay ulaşabileceği ve etkili de olabilen bir silaha, işyeri komiteleri ve onun etrafında oluşturduğu birliğe sarılarak doldurmak istemektedir.

TÜSTAV